

Здравко Ненов

*ЕДИН ФИЛМ,
ЕДНА ИГРА*

Издателство „ВЕРЕН“

ЗДРАВКО НЕНОВ
ЕДИН ФИЛМ, ЕДНА ИГРА

chitanka.info

Историята на човечеството като филм? А нашият живот — като кратък клип във филма?

Има истории и личности в Библията, които са емблематични за различни житейски ситуации и човешки качества. За тях, толкова популярни, но същевременно непознати, се разказва на тези страници. Историите на Адам и Ева, Авраам, Исаак и Яков, Йов и Давид — и накрая Христос — оживяват в нашето съвремие с много свеж хумор и самоирония, пречупени през личните преживявания на автора.

Забавни и мъдри, тези разкази ни провокират да спрем за момент и да се замислим за наистина важните неща в човешкия живот.

ДА КАЖА НЕЩО:

Пред очите ни се върти един филм, който може би е продължавал милиони години. А може и да върви само от десет хиляди години. Това не знам, но така ми изглежда историята на нашето човечество. А моят живот ми се струва като един малък клип в този филм.

Когато бях в началото на живота си, мислех, че всичко е безкрайно. Светът е безкраен, животът ми е безкраен. Майка ми с филия с мас и чубрица ще е безкрайно при мен. Баща ми безкрайно ще е на работа и няма да е у дома. Училището няма да има никакъв край. Часът по литература ще продължава безкрайно. После бях алпинист и някои катерачни турове по скалите ми се виждаха безкрайни. Някои вечери бяха безкрайни...

Но сега, към края, ако концентрирам преживяванията си, всичко изглежда много сбито и крайно. Обикновено човек запомня някои неща от живота си като ясни моменти и те остават представителни за дни, години, дори десетилетия. Сякаш всичко друго изчезва и остава само това: едно събитие, един миг, един спомен. Можем да кажем — това беше годината, когато се запознах с нея. Това беше годината, когато ме скъсаха на изпита по химия. Това бяха годините, когато той вече порасна. Това беше времето, когато той ми говори за мъдростта. Времето, когато го познавах.

Личности, личности... С тях е свързано времето. Много съм искал да участвам в чудни неща, да бъда герой, да бъда спасител. Днес се разхождах по междуселските пътища на една европейска страна и видях едно ударено от кола сърне. Лежеше в прясната зелена трева, беше още живо и ме гледаше с големите си очи. Обадох се на полицаите, те дойдоха след 15 минути. Стояхме и се чудехме жалостиво над сърнето. Ние бяхме героите... особено аз! Но чуденето продължи доста дълго и аз сметнах, че мога да си тръгна и да оставя „спасителите“ насаме със сърнето.

Понякога се чувствам на мястото на това сърне. Идват непознати „спасители“ в униформи, но дали са от добрите? Ако са от добрите, ще

могат ли да ми помогнат? Не мога да мръдна, тялото ми е сковано от болка. Всичко свърши. Остана само болката и съжалението за хубавото време с другите, за сочната трева, за безкрайните поля! Сега ме изпълва неизвестността. Това спасители ли са, или другари по маса... но на масата съм аз? Има ли наистина спасител на ударените, на болните, на изоставените, на тъжните, на силните?

На връщане си намерих едно шарено перце, забодох си го на шапката и се замислих за Библията.

ЩО ЗА КНИГА Е БИБЛИЯТА?

Искам да разкажа накратко за тази книга. Сега тя ми дава отговор на много въпроси. Дори на въпроса за сърненцето. Е, не точно дали онези полицаи са имали банкет с печена сърна и хубава бира. Но на по-важните въпроси — защо е страданието, защо животът минава, има ли нещо отгътък, когато очите угаснат, има ли избавление от вината, от злото, има ли справедливост, има ли добри и мога ли аз да съм от тях, има ли Творец, иска ли той нещо от мен, има ли Спасител? Все неща, които засягат основите на живота ни.

И така, ето няколко клипа от световния филм, които искам да Ви преразкажа. В тях се съдържат много от отговорите.

Какво е „Стар Завет“?

КЛИПЧЕТО С ИСТОРИЯТА НА АДАМ И ЕВА

Библията започва със сътворението на света. На пръв поглед звучи странно, да не кажем малко глупаво — Бог бил направил целия свят за шест дни. И на мен ми се струваше глупаво. Но започнах да се замислям по-подробно и да наблюдавам света по-внимателно. И видях навсякъде около себе си един характерен почерк. Всички дишат, всички имат подобни глави с нос, уста и очи. Всички са симетрични! Цветовете си подхождат. Зеленината се грижи да имаме какво да ядем и да дишаме. А най-чудното е, че земята се върти, а ние не падаме от нея... Ще кажете, че тези неща ги пише в учебниците за малките деца! Пише ги, да, но от това не стават по-малко чудни.

Та значи, Творецът бил направил света за 6 дни. Ама колко са били дълги тези дни и дали между тях е имало и други, това не е писано. Така че може и да са били милиони години. На мен това ми е все едно, и без туй не е ясно и на учените, пък и не виждам да има чак толкова значение.

И ние също така си правим разни работи — къщички с градинки, чипчета, компютърчета, самолетчета, ракетки — всевъзможни интересни неща. Рисуваме картини, съчиняваме поеми, пишем музика. Затова си мисля, че имаме един и същ почерк с Този, когото Библията нарича Бог. По творчеството си приличаме. Това е нещо, което нито едно животно не може.

В Библията се казва, че в края на творческата си дейност Бог направил човека. Нарекъл го Адам, което значело „взет от земята“ или „червен“. Не че бил от някаква партия, а земята била червена, както е в Кремиковци. (И в Кремиковци сътворихме нещо, но то не беше толкова трайно като Адам.) Адам е първият сътворен човек. Но бил доста по-сложен от роботите, които ние правим. Можел да се възпроизвежда сам, т.е. да си прави бебета. Е, това можели и животните. Въобще Адам по доста много неща си приличал с животните, но имало една огромна разлика. Той имал разум и свободна

воля — бил личност, както и неговият Творец, Бог, бил личност. Логично е Бог да направи Адам себеподобен. В Библията се казва, че Бог вдъхнал на Адам жизнено дихание и Адам станал жива душа. Бог го заселил в една чудна градина, наречена рай.

Като начало му дал задачата да даде имена на животните. Значи за това, че маймуната е маймуна, а свинята — свиня, е виновен дядо ти Адам. Аз съм голям приятел на животните, такъв е бил и дядо ми Адам. Всяка животинска муцуна прилича по нещо на другите, дори змията е симетрична — както октоподът и свинята. Някак си тази симетрия не ми излиза от главата. Всички са симетрични, но си приличат не само по симетрията, а и по определени основни принципи — обмяна на веществата, генетичен код и пр. Не е ли гениално? Но макар да си приличат, всяка животинка си е уникално творение само за себе си и не могат да се смесят. Иначе можеше в хаоса наистина да се получи мелез между свиня и октопод и тогава светът щеше да се напълни с грозотия и сивотия.

Като казах октопод... Как така един октопод може да се прави на риба писия? Или една риба да се прави на листо? А как на гърба на една пеперуда има нарисувана глава на орел? Ще кажете, Природата ги е направила така. (Хм, а кой е направил Природата? Казват, че сама се е направила?) Всички тези крайно интелигентни неща били възникнали от само себе си. На рибката ѝ трябвали много години, много се напъвала да заприлича на листата, които падали във водата. Е, самата тя не можела да заприлича, но много се стараела, като правела бебетата си, та дано те заприличат, и така след много време излязло нещо. Извинете, но това ми се вижда по-глупаво от шестте дни.

Но да се върнем на Адам. Няма си помощник. Не си намерил помощник сред животните. Е, можеш да имаш за помощник животно, но не е същото като да имаш помощник човек. А още по-добре е, ако този помощник ти е и приятел. Тук Творецът пак се намесил и помогнал на Адам. Взел едно ребро от него и направил от реброто Жена. Сигурно Адам го е позаболяло, но когато се сдобиваш с помощник, не може без болка. А защо точно ребро, дали можело да е нещо друго, това не ми се обсъжда, просто Творецът си е Творец. Така бил решен въпросът с помощника и мога да кажа от личен опит, че реброто свършило голяма работа. Мисля, че когато помощта е свързана

с болка, се ражда истинското приятелство. Просто си я обичаш, защото е част от теб и в същността си е еднаква с теб. Това била Ева. Жената на първия човек, неговият помощник. На този етап не се говори за секс, но една от най-големите глупости, които се чуват, е, че им е било забранено. Едно-единствено нещо им е било забранено и ще го видим по-късно. Но до деца и внучета в райската градина не се стигнало. Защо — и това ще видим по-късно.

Представете си, Бог си е говорел с Адам и Ева. Не е ли страхотно да си говориш със собствения си Творец? И ние си имаме бащи и те в известен смисъл са ни творците, но не винаги между нас има приятелство. А Бог е искал Адам да му е приятел и го наставлявал. И както всеки наставник е искал да го предпази от лошото. Това го правят и нашите бащи, но само аз си знам как съм слушал баща си. Той винаги казваше, че не е било с двете уши. Ама нали той беше стар и демоден, не бях сигурен колко разбира от живота, та затова много не го слушах. Някак си дрехите му не бяха модерни и говоренето му не беше модерно. Много се плашеше от разни неща, от които ние, младите, нямахме страх.

И представете си, Бог казал на Адам да не яде от дървото, което на всичкото отгоре било в центъра на градината, защото щял да умре! Казал му го, когато Ева още не била създадена. Дървото се наричало дърво за познаване на доброто и злото. Не може да се каже, че е било дърво на мъдростта и познанието, а по-скоро за правене на разлика, за познаване и на двете противоположности. Дотогава Адам познавал само доброто, защото живеел при Бога, а там всичко било добро. Намерил се обаче един друг „приятел“, който посъветвал Ева, жената на Адам. Обяснил й, че Бог ги лъже и че няма да умрат, ако ядат от дървото. То винаги е така — нещо, което е много хубаво, старите ти казват да не го правиш. Добре, че има приятели на нашите приятели, които разпространяват истината, така че да не се притесняваме от старомодните неща на Бога. А този „приятел“ на Ева била една змия. По-нататък става ясно, че тази змия е Сатана — злият, творецът на всяко зло, бащата на лъжата, в когото няма нищо добро.

Е, змията имала друго мнение за дървото и Ева решила да я послуша. За да се разбере дали е права, трябвало да се опита. Заповедта била дадена на Адам, когато Ева още не била създадена. Не било много разумно, тя да взема нещата в свои ръце, без да се

посъветва с Адам. Пък и не е работа на помощника да взима сам важните решения. Но, какво да се прави, животът е такъв, дори бих казал, че понамирисва на еманципация. И така, Ева си хапнала от плода на дървото. И за да докаже приятелството си към Адам, му дала и той да яде. Е, кажете ми кой може да има по-голям авторитет от един добър приятел? Разбира се, не Бог или някакви си там бащи. Адам послушал жена си. Не че е лошо, но заповедта била дадена на него и той носел отговорността. И аз винаги се съветвам с жена си, но решението си остава мое и аз отговарям. И така, Адам и Ева си похапнали добре от забранения плод.

И сега идва най-смешното. Разбрали, че са голи! Че какво лошо има в това? А защо преди не били разбрали? То точно това е де — изведнъж доброто се превръща в лошо, и то само заради непослушанието. И заради лоши приятели, разбира се. Ще кажете, нали трябвало да умрат, като ядат от дървото... Не умрели веднага. Защо, ще видим после.

Дошла им блестяща идея — да се скрият от Бога. Ще кажете — защо? Кой ли иска да се поставят под въпрос действията му? Кой иска да отговаря за грешките си? Така и Адам не искал да се обсъждат неговите решения. Той искал да може да си прави, каквото си иска. Както има една стара шопска песничка: „Ой, ракийке, ой, ракийчице, аз те пия за добро, ти ме буташ о зидо.“ Не че не пия ракия. Но от доброто лесно става зло. Е, както и да е.

Как да се явиш гол пред Бога и да си говориш с Него? На всичкото отгоре, Бог го попитал: „Кой ти каза, че си гол?“ И на мен ми се струва, че ако Бог знае всичко, което съм правил, ще се чувствам гол пред него. По-добре да не знае. Но някак си това не се покрива с представата, че е Бог. Нали е всезнаещ Творец, нали той ме е направил. Май не мога да се скрия от него.

А проблема с голотата Бог решил, като убил животно и от кожата му направил дрехи на Адам и Ева. Поуката е, че със смокинов лист не можеш да се прикриеш много добре. Сам не можеш да решиш проблема си с Бога. За да бъде скрито твоето престъпление, трябва да се пролее кръв.

В крайна сметка Адам и Ева трябвало наистина да умрат. Не се случило веднага, но било „сигурно като смъртта“. Така е и с нас. Не умираме веднага, а лека-полека. Ще кажете — защо? Този плод ли е

виновен? Да, виновен е, защото това бил първият акт на непослушание към Бога — първият грях. Някак Адам и Ева се замърсили. Заразили се със смъртта като със заразна болест. Предали тази болест и на потомството си. В края на земния им живот неизменно чакала смъртта. Като че ли този първи грях и смъртта говорели: „Ти си вече омърсен с непослушание и нямаш място при Бога, защото от теб се излъчва непослушание като зараза. Ще заразиш цялата градина.“

С Адам и Ева станало като при железниците. Ако тръгнеш срещу червеното, и бик да си, пак ще те сгази влакът. В крайна сметка Бог ги изгонил от градината и те трябвало да се оправят сами — с препитанието, с джобните, с отношенията помежду си, с болестите, с нещастията, с мъката си по градината и ... със смъртта. Ама по-добре да не говорим за това, че е неприятно.

В градината имало и друго дърво — дървото на живота. От него не им било забранено да ядат. Но сега, след като вече били заразени, Бог поставил извънземни (пардон, ангели) да пазят това дърво, та да не могат Адам и Ева да ядат от него и да избегнат смъртта. Това се казва да носиш последствията от собствените си решения. Може би ти се струва жестоко, то така се струва на повечето хора. И на мен винаги ми се е искало сам да си вземам решенията, но като сбъркам, да имам добро оправдание или най-добре друг да ми е виновен. Бог обаче не признава змията за адвокат на Адам и Ева. Всеки си носи собствените последствия — и змията също. Просто не ѝ порастват крачетата. А по-нататък виждаме тази змия като велико чудовище, наречено Лъжец и Сатана. Неговата история преминава през цялата Библия и още не е свършила.

Аз, когато бях малък, исках да чета за извънземни същества и чудеса. Но когато започнах да чета Библията, видях, че в нея става дума за толкова много извънземни и толкова много чудни същества, че е по-интересно дори от най-интересния фантастичен роман. В нея се описва борбата между Змията, хората и Бога. Нещата в тази книга засягат пряко нашия живот. В нея виждам описани реални събития, които съвсем наистина се отразяват на съдбата ни. Искаме или не, ние сме участници в тях.

Засега завършвам и после ще ви разкажа за едни приятели на Бога.

КАК СЕ ПРАВЯТ ДЕЦА? ИЛИ ТРИЛЪРЪТ НА АВРААМ, ИСААК И ЯКОВ

Накратко ще споменем няколкото хиляди години от Адам до Авраам. В тях — след изгонването на Адам и Ева от градината — има две много значими събития.

Първото започва с желанието на хората да се издигнат. Представете си — да се издигнат до Бога. Но не някак духовно, а съвсем буквално. И то как — да умреш от смях! — като си построят висока кула и с нея се изкачат до Божието небе. Това е небезизвестната Вавилонска кула. Строили кулата от тухли и асфалт, така че шансовете им не били много големи. Особено като се има предвид големината на Вселената и че съществува Бог може да бъде навсякъде, ми се струва, че начинанието било малко наивно. Но все пак това е един от най-величествените проекти на древното човечество, по-стар и от египетските пирамиди. Останките от кулата могат и днес да се видят на 90 км южно от Багдад. Но не се смейте, и ние днес правим същото, като предприемаме грандиозни проекти, за да покажем величието на човечеството. Разбира се, нямам нищо против техническия напредък, само понякога мотивите са сбъркани. Дори най-ниската част на сградата на Европейския парламент е построена под формата на тази древна кула — сякаш за да показва, че ние, хората, не сме забравили идеята си да се издигнем и да станем по-велики от Бога.

На Бога обаче не му било толкова до самата кула, както и при Адам — до ябълката (пардон, не се знае дали е било точно ябълка или банан), а до ненормалните намерения на хората — да се издигнат до него и да го изместят от трона му. И какво направил — объркал им езиците. Започнали да говорят на български (разбира се, на първо място) руски, немски, японски, арамейски, иврит, гръцки, пък може би и на английски. Настанала голяма бъркотия, та и до днес е останал изразът „вавилонско стълпотворение“. И като не можели вече да се разбират, започнали да бягат едни от други и да се разселват. Обединената им сила за бунт против Бога рухнала.

Второто голямо събитие бил потопът. Злото така се разпространило по земята, че положението станало нетърпимо. Било същото зло, което и днес познаваме — кражби, убийства, сексуални безобразия. Но по-страшното било, че хората не се отказвали от намерението си да изместят Бога от мястото му. Чрез магии, спиритизъм и езотерика те се опитвали да отнемат на Бога инициативата и дори всемогъществото. Затова Бог решил да унищожи човечеството.

Още от самото начало, от създаването на Адам, Бог се стремил към приятелство със собственото си творение — като баща с дете. Колко е прекрасно да си приятел с детето си! Приятелството е следствие на любовта. И сред цялата злина и поквара на света Бог все пак намерил един такъв приятел. Това бил Ной. Той признавал Бога и искал да общува с него и да живее с него. Бог му помогнал да построи един голям кораб и спасил от потопа семейството на Ной и много животни. Цялата земя била наводнена. Как точно е било, можете да прочетете в Библията, само няколко страници са. Но информация за всемирния потоп има предадена от всички древни цивилизации, дори от шумерската, най-древната. И така, чрез Божия приятел Ной животът на земята бил спасен. След потопа хората пак се размножили, но не станали много по-добри. Бог ограничил продължителността на живота им до 70 години, а където имало сила, и повече, но най-много до 120.

Бог продължил да си търси приятел между тях. Избрал си един човек на име Авраам. Българинът би казал, че най-добрият начин някой да те спечели за приятел, е да ти уреди емиграция от България. Горедолу така направил и Бог с Авраам. Но било малко по-различно. Бог предложил на Авраам да напусне една страна като Швейцария (древната Месопотамия, където е днешен Ирак) и да тръгне по света, през поля и пустини, без да знае къде отива. Малко рисковано начинание, нали? Бог си търсел приятел. Приятел, готов да му се довери и да последва неговата воля. Защо, ще разберем по-късно.

Но, както видяхте още в началото, Бог иска това приятелство да бъде изпитано — нещо като доказателство за лоялност. Нали „приятел в нужда се познава“. А изпитаното приятелство е голяма ценност. И, вече изпитано, можеш да му се довериш, без да има нужда пак да го изпитваш. Казано по-просто, приятел е този, който би направил всичко за теб. Хубаво е да знаеш, че би направил всичко за теб, но, разбира се,

няма да ти се иска да се стига дотам, това да е необходимо. Като си имаш такъв приятел, внимаващ за него и не го подлагаш на ненужни изпитания. Така и Бог се отнася внимателно към приятелството си с човека. Дори в Библията е казано, че приятелството ни с него няма да бъде изпитано повече, отколкото ни е силата.

Бог изпитал приятелството на Авраам. Обещал му, че ще има многобройно потомство и то ще се превърне в голям народ. Дълго време обаче Авраам нямал никакво дете! И той и жена му решили сами да си помогнат и не дочакали Божието обещание. Родил се Исмаил, но не от Сара, жената на Авраам, а от слугинята им Агар. Това станало с разрешението на Сара, и дори, забележете, по нейна инициатива — както навремето при Ева. Бог нямал нищо против детето, но имал против това, че приятелят му Авраам не приел сериозно обещанието му.

Минало още време, Сара остаряла, вече не можела да има деца, а и Авраам не бил млад. Един ден ги посетили трима мъже. Авраам заклал теле и ги нагостил, както се полага. Оказало се, че единият от мъжете е самият Бог в човешки образ. Той казал на Авраам, че догодина по това време Сара ще има син. Представете си изненадата. Сара подслушвала отстрани и тайничко се засмяла. „Хайде, бе! Знаем ние как стават тези работи...“ Бог обаче знаел, че тя се смее, и попитал: „Има ли нещо невъзможно за Бога?“ Но не я наказал за недоверието, а проявил чувството си за хумор и им казал да нарекат детето Исаак, което значи „смях“. И обещанието му се сбъднало. Детето се родило точно тогава, когато Бог бил определил.

После обаче дошло времето за най-сериозното изпитание. Може би точно затова, че отначало Авраам не се доверил на Бога за детето. Бог му казал: „Вземи единствения си син, когото обичаш, и ми го принеси в жертва.“ Този път Авраам се доверил на Бога и се подготвил да принесе Исаак в жертва. Той размислил, че за Бога няма нищо невъзможно, той може дори да възкресява мъртвите. След като му бил обещал, че от сина му Исаак ще произлезе велик народ, нямало да провали обещанието си. Как щял да го изпълни, Авраам не знаел, но оставил това вече наистина на Бога. Това било истинското доверие, което Бог искал от своя приятел. Авраам действително вдигнал ръката с ножа, но в този момент Бог се намесил и предотвратил убийството.

Показал на Авраам един овен, който да принесе в жертва вместо сина си. Детето било спасено.

Тази история е много страшна, но тя е илюстрация на една от най-основните идеи в Библията — за жертвата-заместител. Бог спасява детето Исаак, като вместо него се принася друга жертва. Така във втората част на Библията, Новия Завет, е подробно описано как самият Бог жертва собствения си Син, Исус Христос, за да спаси теб и мен. Исус Христос бива наказан заради греховете на хората, като техен заместник.

И така, Исаак пораснал и се оженил за Ревека. Когато се оженил, бил на 60 години, но тогава времената били други. Дълго време и те нямали деца, после се родили двама близнаци — Исав и Яков. Всички казват, че този Яков бил много особен, добре си знаел интереса и все гледал да си постигне своето. Мога да кажа, че доста приличал на съвременен човек в напредналото постмодерно общество. Дори при раждането си хванал брат си за петата, като че искал да го задържи и да бъде той първороден. Първородството било много важно нещо — първият син получавал основния дял от имота. А пък на Авраам Бог обещал много специално благословение, нали помните. И това обещание се предавало по линията на първородните синове. Е, едва ли едно бебе при раждането си е осъзнавало всичко това, но тази история с петата била символична и още оттогава на Яков му излязло име на измамник. А като пораснал, успял да се спазари с брат си и купил от него правата на първороден. И то на цената на една паница леща! Ще кажете, това е абсурдно. Но така станало, Исав бил ужасно гладен и решил, че това първородство и тези обещания нищо не струват, след като той сега умира от глад. Абе, по-лошо от гладен мъж няма — всичко може да направи от глад.

Не че това ни е непознато. Някакво непреодолимо желание ни тласка към необмислени постъпки с фатални последици. Ситуациите и мотивите са различни, но същността на постъпката е такава. Като че ли се повтаря историята с Адам, като светлини в дискотека. Отказваш се от нещо много важно, много ценно, заради елементарни преживявания.

И така, Яков станал първороден, но си навлякъл омразата на брат си. Избягал в далечна страна, там се влюбил в една красавица и се завъртяла една женска история, да ти падне шапката. Но ви моля сами

да си я прочетете (Библията, книга Битие, глави 29–31). Народили му се 12 сина, а колко дъщери — не се знае.

Авраам, Исаак и Яков се наричат патриарси, защото те са основоположниците на израелския народ. Този народ дълго време се делил на 12 племена, които произлизали от дванадесетте сина на Яков. Яков преминал през големи трудности в живота си. Постепенно разбрал, че не може сам да постигне това, което Бог е обещал. Научил се да се доверява на Бога и да не действа с нечестни методи. Тогава Бог сменил името му от Яков на Израил. Когато човек започне да зачита и уважава Бога с цялото си сърце, за него започва нещо като нов живот. И по името на Яков — Израил — се нарекъл целият народ. Този народ трябвало да запази приятелството с истинския Бог и зачитането на неговите принципи в един мрачен езически свят.

Историята на първите патриарси щеше да свърши дотук, ако не беше едно от най-малките момченца на Яков — Йосиф. Той бил любимец на баща си и другите братя му завиждали. Пък и той ги дразнел, като им разказвал сънищата си, от които все излизало, че той ще стане най-главният от тях и те ще му се покланят. И един ден, като били на полето, братята му го хванали и го продали като роб на едни керванджии. После нацапали дрешката му с кръв и казали на баща си, че са я намерили на полето и сигурно Йосиф е разкъсан от див звяр. А Йосиф бил откаран в Египет и там го продали на един големец. Там проявил голяма старателност в работата си и се издигнал. Но освен че бил талантлив, бил и хубав младеж и жената на господаря му взела, че му хвърлила око. Той не искал да спи с нея и все бягал от нея. Това може би не всеки може да го разбере днес, но Йосиф уважавал Бога на баща си и неговите закони. Най-накрая жената за отмъщение го обвинила, че искал да я изнасили. Вкарали го в затвора и излежал цели две години. Но и там се случили разни чудни неща, бих казал — направо екшън. Въобще цялата история е доста интересна и най-добре да си я прочетете сами. Накрая Йосиф стигнал до двореца на самия фараон и станал вторият човек в царството.

После дошли седем години на голямо изобилие. Но Бог открил на Йосиф, че след тях ще следват седем години на небивал глад. И Йосиф, като министър-председател на Египет, взел мерки за събиране на достатъчно припаси. Когато настъпил гладът, започнал да продава от припасите и така спасил народа, а и натрупал за фараона голямо

богатство. Не щеш ли, братята на Йосиф също дошли да купуват жито от Египет. Не познали Йосиф, но той ги познал. И ги подложил на едни изпитания, пак същински екшън. Накрая им се открил, простил им, общо взето хепи-енд. Братята взели баща си и семействата си и се заселили в Египет, за да оцелеят през гладните години. Там Йосиф ги уредил в най-добрата част на земята. Ще кажете, така е, като имаш връзки. Но най-важната връзка е с Бога, всъщност той нареждал всичко от самото начало. Такива неща се случват на всеки, само трябва да имаме очи да ги виждаме.

И така, потомците на Израил се заселили в Египет и там се умножили много, и станали цял народ. Освен името им Израил ги наричали и евреи, което означава „чужденци“. Така Бог създал един народ, в чието сърце си останало чувството, че винаги и навсякъде са чужденци. Дори самото им име означавало това. И защо? Тежко е да живееш като чужденец, но това може да ти отвори очите за една много важна истина. Аз много години живях с етикета „чужденец“. Дори на документите ми за самоличност пишеше „staatslos“, което значи „без държава“. Всеки си има държава, ти не. Няма кой да те защити. И тогава се сещаш за Бога. Може би не е зле понякога нашата сигурност да ни се отнеме по такъв елементарен начин. Може би това е била и стратегията на Бога за неговите приятели. Да се уповават повече на него и да знаят, че са преходни, и че родината им не е Египет. А може би цялата земя е нещо временно, по което ходим, но което не е нашият истински дом. Преходността ни е реалност и тя най-добре се разбира, когато осъзнаем, че килимчето под краката ни може много лесно и скоро да бъде дръпнато.

И така, Бог създал един народ, който живеел в чужбина. После техният покровител Йосиф умрял и нещата бързо се променили. С времето евреите станали роби на египтяните. Потиснат, страдащ народ, който правел тухли и вършел най-тежката работа. Наистина ли Бог ги вкарал в робство?

ПОЛИТКОМИСАРИЯТ МОЙСЕЙ И НЕГОВАТА БОРБА

Как може! Да се нарече Мойсей политкомисар!

По комунистическо време политкомисарите отговаряли за идеята. Те били посредниците между източника на идеята и народа. Така в поробения израелски народ Бог потърсил един човек, който да проповядва неговата идея. Идеята, че той е създал земята и хората, че е искал да намери разбиране и доброволно приятелство, в което човекът да е реалният изпълнител на Божиите идеи. Идеята, че това приятелство дава на човека живот в Божието присъствие, където няма никакво зло, няма болести, скърби, болки, нещастия. Бог не преставал да търси контакт и приятелство с поне един човек на тази земя. Намерил това приятелство в Авраам, сина му Исаак и внука му Яков-Израил. Бог се намесил активно в съдбата на тези хора. Невинаги им било леко, но крайните резултати винаги били добри. Тяхната история е историята на отношенията между Бога и хората.

Едно е ясно, Бог винаги е обичал своите деца, хората, и е искал да изгражда отношения с тях. Вече видяхме, че отвел потомците на Яков в Египет, където те станали цял народ, но постепенно попаднали в робство. Изглежда, че с годините малко позабравили за отношенията си с Бога. Бил нужен човек, който да съживи връзката с него, която имали Авраам, Исаак и Яков. Тогава Бог си избрал един човек, който да стане водач на народа или, както сега е модерно да се казва, лидер. Това бил Мойсей.

А как го избрал? Е, и това е една доста интересна история, която си заслужава да се прочете направо от първоизточника (Библията, книга Изход, първите четири глави). Но ще ви я разкажа накратко.

Евреите се умножили страхотно и фараонът се уплашил, че робите могат да се разбунтуват и при евентуална война да се съюзят с враговете му. За да ограничи прираста им, той заповядал да се убиват всички новородени момченца. (В библейската история има още двама свирепи владетели, които са заповядвали такова зверство.) Родителите

на Мойсей обаче успели да го скрият, когато се родил. Но като станал на няколко месеца, не можели повече да го крият и решили да го поверят на Божието провидение. Сложили го в насмолена кошница и го пуснали в реката. И, разбира се, Бог не излъгал доверието им. Колкото и да е невероятно, точно тогава и точно там отишла да се къпе дъщерята на фараона и намерила кошницата с плачещото бебе. Съжалила го, прибрала го и го отгледала като свой син. От роб, обречен на смърт, Мойсей изведнъж попаднал в положението на принц! Но Бог направил така, че истинската майка на Мойсей могла да го откърми и отгледа в двореца. Явно тя му предала знанието за истинския Бог, за връзката с него и неговия народ. И когато пораснал, Мойсей не се задоволил да си живее охолно в царския дворец, а тръгнал да гледа как са неговите сънародници. Видял, че ги малтретират ужасно, и прибързано взел нещата в свои ръце, като убил един египтянин, който тъкмо биел един евреин. Така да се каже, забъркал се в етнически конфликт, а това не бил начинът за спасение на евреите, който Бог си представял. Убийството се разчуло и се наложило Мойсей да бяга. Избягал в пустинята, там попаднал на номади, оженил се, имал деца и заживял като пустинен овчар.

Така минали цели 40 години! Мойсей трябвало да научи, че инициативата е на Бога и доверието към него понякога означава търпеливо изчакване. Звучи познато, нали? И след 40-те години Бог се явил на Мойсей в пустинята — в една горяща къпина, която не изгаряла. Казал му, че го изпраща в Египет, за да изведе еврейския народ от робството. Но дотогава ентусиазмът на Мойсей бил попреминал и той вече не бил така напорист да става спасител. Направо отказал на Бога и му предложил да прати някой друг. Оправдал се, че заеква и не е подходящ за оратор. Това си било чиста проба измъкване, понеже Бог можел лесно да му оправи говорния дефект — нали устата на човека била лично негово творение. Бог се ядосал, но накрая склонил и казал на Мойсей, че брат му Аарон ще бъде говорителят. Но самият Мойсей трябвало да бъде посредникът между Бога и народа (нали си спомняте, политкомисарят).

И защо било всичко това? Бог бил обещал на приятеля си Авраам да направи от неговите потомци голям народ, който го познава и поддържа връзката с него. Но народ без собствена страна си остава винаги „еврейски“ народ, т.е. чужденци. Затова Бог искал да напуснат

Египет и да си отидат в земята, която той бил обещал на Авраам. Ще кажете, как така, нали в тази земя вече живеели разни народи. Е, откакто свят светува народите точно това правят — извоюват си земята. Но в случая Бог си имал причини. Причината била основният проблем между Бога и хората. Народите, които по онова време живеели на територията на днешен Израел, отдавна били забравили Бога, който ги е създал. Направили си идоли от дърво и камък, кланяли им се, молели им се. Дори им принасяли в жертва собствените си деца. Занимавали се с магии, окултизъм, врачуване, езотерика. Изобщо, по всякакви начини обръщали гръб на Бога и се опитвали сами да си решават проблемите. Е, нищо ново, на това днес му казват древни обичаи и традиции. Бог ги търпял дълго време, но най-накрая чашата преляла. Той решил да ги унищожи и дал земята им на потомците на Яков-Израил. Още по-рано той бил обещал тази земя на Авраам, но изчаквал да види дали езичниците, които я населявали, ще се покаят и ще се обърнат към него.

Но нека се върнем в Египет. Мойсей и брат му Аарон отишли при фараона и го помолили мирно да пусне народа. Но кой пуска доброволно робите си! Фараонът не само отказал, но и се присмьл на Бога на Мойсей. И започнала една тежка борба. Бог дал на Мойсей да извърши множество чудеса, за да демонстрира властта си над Египет и неговите фалшиви богове. Водите се превърнали в кръв, земята се напълнила първо с жаби, после с въшки, валяла нечувана градушка, всички посеви били унищожени и други подобни ужаси. Но фараонът бил упорит и отказвал на пусне народа.

Тогава Бог прибегнал към последното средство. Казал на израилтяните да поискат от съседите си египтяни златни и сребърни вещи и дрехи и да си стегнат багажа за бягане. Казал им още да вземат по едно агне, да го заколят и да намажат с кръвта му рамките на вратите на къщите си. А агнето трябвало да опекат и да изядат цялото, та като бягат, да имат сили. През нощта Господ минал през страната и нанесъл много тежко поражение на египтяните — умрели всички първородни — и хора, и животни. Само домовете на израилтяните, които били белязани с кръвта на жертвеното агне, били подминати. Това се наричало „пасха“, което означава „Господното минаване“. Настанал голям писък в Египет. Евреите побегнали с всичко, което имали. Така „Господното минаване“ се оказало за едни смърт, а за

други — изход. Подобно нещо ще се случи и в края на света, но за това — по-късно. Тук Господ отново демонстрира идеята за изкупителната жертва. Агнето умира, за да спаси от смърт човека. А който не се скрие зад тази жертва, загива.

И така, евреите побегнали, но стигнали до Червено море, а пък египтяните, въпреки преживения ужас, побеснели и хукнали да ги преследват. Тогава се случила прочутата история с разделянето на морето. Бог превел своя народ през морето по сухо, а когато преследвачите се спуснали след него, морето се върнало на мястото си и цялата египетска войска се издавила. После Бог повел израилтяните през пустинята. Мойсей се проявил като практичен водач, но всъщност Бог се грижел през цялото време за своя народ. Давал им вода, давал им месо. Дал им и прословутата „манна небесна“ — това била някаква странна храна, като бели люспи с вкус на хляб, които се събирали по земята в пустинята. Въпреки тази грижа израилтяните често недоволствали против Бога и го разгневявали, но Бог бил милостив, а и Мойсей се застъпвал за тях, така че оцелели.

Там, в пустинята, Бог организирал своя народ и му дал закона си — десетте Божии заповеди, и още други освен тях, общо над 600. Народ без закон не е народ, а тълпа. Но ако законът е даден от Бога, то това е наистина щастлив народ. Това е съвършеният, справедлив и практичен закон. И до днес този закон е известен сред човечеството, дори конституциите на повечето развити страни (дори на нашата) се опират на него. В този закон има неща, които се отнасят специално до евреите, но като цяло Библията не е написана, за да ни запознае с еврейския народ, а за да покаже на всички народи — и тогавашни, и сегашни, и бъдещи — какви са ценностите на Бога, какво иска той от хората. Десетте заповеди са много прости. Прочети ги (Библията, книга Изход, глава 20) и размисли честно пред себе си дали ги спазваш. Ще видиш, че не само си ги нарушавал, но и за в бъдеще не можеш да ги спазваш. Това се нарича грях.

Освен това законът, който Бог дал на израилтяните чрез Мойсей като посредник, нареждал да се принасят в жертва животни. Така хората щели да виждат, че за греховете им трябва да се заплати с кръв. Законът изваждал на показ цялата слабост на човека. Така Бог искал да ни покаже, че сме слаби и грешни и че не бива да си правим илюзии,

че сме наред пред него. Без неговата намеса, без неговата прошка и изкупителна жертва за нас няма живот.

След големи перипетии в пустинята израилтяните стигнали до земята, която Бог им бил обещал. И до днес ни е останал изразът „обетована земя“, което значи чисто и просто „обещана земя“. Изпратили няколко души на разузнаване, но те се уплашили от местните жители и наплашили и целия народ. И точно пред прага на „обетованата земя“ израилтяните се отказали, разбунтували се срещу Бога и срещу Мойсей и решили да се връщат обратно в робството! Дано ние никога не изпаднем в такова положение. Бог им се разгневил и казал, че ще ги върне отново в първи клас — да скитат още 40 години из пустинята, така че чак следващото поколение да влезе в обещаната земя. Така и станало. Самият Мойсей също не могъл да влезе в земята — само я видял отдалеч. Защо, ще разберете, ако сами прочетете историята.

Мойсей бил един от най-близките приятели на Бога. И това го направило и един от най-великите мъже на човечеството. Първите пет книги в Библията са написани от него.

А израилтяните завладели земята на бащите си, Авраам, Исаак и Яков, и тогава започнала съвсем нова страница от историята на отношенията на Бога с хората.

ЦАРСКИ ЕКШЪН

Както видяхме, евреите завладели обещаната земя и се заселили в нея. Те имали Божия закон, но нямали държавно управление. Това време било много интересно. Можете ли да си представите държава без централна власт, без изпълнителни органи, без войска, без бюрокрация, с плосък данък 10% и всеки си знае закона и го спазва? Така започнало управлението още при Мойсей. Той получавал напътствия пряко от Бога, като се молел и търсел неговата воля. Знаел много добре закона и внимавал за спазването му. Когато имало война, свиквал целия народ и се биели заедно. Но Мойсей не бил цар, както нямало и редовна войска и полиция. По този начин израелският народ живял няколкостотин години. След Мойсей народът имал други водачи, макар и не толкова велики. Те се наричали съдии. Господ им говорел и те водели народа. Отсъждали, когато между хората имало спорове. Всички зачитали техния авторитет и присъдите се изпълнявали, без да има нужда от полиция и затвори. Това е повече от демокрация. Върховният авторитет бил самият Бог. Целият народ му имал уважението и се съобразявал с неговите правила.

Такова нещо днес ни е чуждо. Общо взето се смята, че можеш да си нарушаваш законите, колкото си искаш, стига да не те видят. Пардон, не да не те видят, а да не те хванат. То, Бог и сега вижда всичко, но никой не се интересува от него. Доста по-късно гърците измислили демокрацията. Започнали сами да си създават закони и по цял ден се занимавали със създаване на закони. Измислили парламента за тази цел. Така се родила днешната демокрация, в която човекът уж се управлява сам и място за Бог няма. Но и до този момент не е могло да се измисли нищо по-добро от закона на Твореца.

Да живееш пряко под властта на Твореца, предполага доста голяма лична отговорност. А хората естествено не са склонни към това и се стремят да прехвърлят отговорността на някой друг. Така се раждат диктатурите. Уж диктатурата била нещо лошо, но я колко много хора си спомнят за нея с носталгия. Диктаторът отговаря за

всичко — ако сме добре, да си жив, бащице, ако сме зле, той е виновен. Дори при човешката демокрация благото на обществото зависи от отговорността на отделния гражданин. И много народи просто не искат демокрация, а ако им се наложи отвън, тя не успява да функционира.

За жалост, така се развил и Божият народ. Околните народи си имали царе. Всичко било ясно. Царят нареждал какво да се прави. Царят предвождал военните походи. Имало някаква сигурност. И израилтяните се събрали при тогавашния съдия, Самуил, и поискали от него да им постави цар, за да бъдат и те „нормален“ народ, като всички останали — царят да се грижи за всичко, а не всеки човек сам да спазва Божия закон. Това си било доста тежко оскърбление за Бога. Той специално бил създал този народ, за да покаже на останалите как е най-добре да живеят. Евреите трябвало да са за пример, а не да подражават на другите. Но те не искали. Не искали Бог да ги управлява, а искали „нормален“ цар. Е, щом така искали, Бог уважил желанието им. Разбира се, предупредил ги за последиците. Царят, който искали, нямало да е посредник между Бога и тях, както били Мойсей и съдиите, а щял да управлява по собствената си воля. Ако зачитал Бога, щяло да им е добре, но ако не — народът щял да изпадне под властта на Божия противник (знаете кой е той, от райската градина).

И така, Господ избрал един човек за цар на Израил. Името му било Саул. Бил точно това, което народът искал — с една глава по-висок от всички, красавец, силен и авторитетен. Истински цар! Скоро обаче станало точно това, за което Бог ги предупредил. Саул се изложил. Не слушал точно какво му казвал Бог, а действал самоволно. Някои неща не довършвал, други изпълнявал само приблизително, за трети се натягал прекалено, изземвал инициативата на Бога и неговия посредник Самуил. Когато му се посочвали грешките, гледал да се оправдае и да прехвърли вината на някой друг. Ще кажете, човешко е, на всеки се случва. Да, но за царя, и то на Божия народ, е недопустимо. След като Бог му е поверил управлението на своя народ и царят е обещал да спазва Божиите изисквания, не бива да нарушава споразумението. Но така Бог показал на народа си докъде ще стигнат с един „нормален“ цар, като на всички народи. Когато чашата преляла, Бог казал на Саул, че му отнема царската власт и ще я даде на друг.

Този друг бил Давид. Той пък външно никак не приличал на „нормален“ цар. Изглеждал като малко момче, бил овчарче, а не опитен воин. Но Бог, за разлика от хората, не гледал на външния вид. Давид бил човек „по сърцето на Бога“. Той обичал Бога, доверявал му се и го слушал във всичко. Самуил го помазал за цар (така се нарича в Библията определянето за този пост), но постът не бил свободен. Саул нямал никакво намерение да отстъпва трона и смятал не само да си изкара доживотния мандат, но и да го подsigури за наследниците си. Позната история в политиката. Давид обаче не искал сам да си извоюва властта. След като Бог го определял за цар, щял и да го издигне на престола, когато му дойде времето. Давид изобщо не смятал да измества сегашния цар.

Междувременно Бог се погрижил Давид да стане много известен сред народа. Дори и днес може би всички са чували за битката между Давид и Голиат. Историята била следната. Съседният народ нападнал израилтяните. Двете войски се разположили на два срещуположни хълма и никой не смеел да слезе в долината, за да атакува противника. Патова ситуация. Тогава от вражеския лагер излязъл Голиат, един истински великан, висок над 2,5 метра (тогава имало такива хора, и дори с по шест пръста на ръцете и краката), и отправил предизвикателство към еврейската войска. Искал да му изпратят противник, с когото да се бие, и изходът от битката щял да реши цялата война. Дни наред не се намерил такъв смелчага. Дори Саул, който бил с една глава по-висок от целия народ, и пр., не смеел да излезе напред. И дни наред Голиат се подигравал на Бога на израилтяните. А Давид не бил във войската — още бил малък и семейството му го оставило да пасе овцете, а големите му братя отишли на война. Един ден баща му го пратил да види как са братята му и да им занесе продукти. Тогава Давид станал свидетел на позора на израилевата войска. Възмутил се ужасно. Не можел да изтърпи да се хули неговия Бог! И без колебание заявил, че ще отиде да се бие срещу великана. Това предизвикало доста голямо учудване, дори братята му го обвинили, че е натегач. Царят се опитал да го разубеди. Давид обаче го уверил, че докато е пасъл овцете, вече се е бил и с мечка, и с лъв, и дори бил хващал лъв за брадата (!) и го убивал. Бог винаги бил с него и предавал зверовете в ръцете му. Така щяло да стане и с този нахалник, който си позволявал да хвърля позор върху живия Бог и неговата

войска! Тогава Саул склонил, предложил му собствените си доспехи, но Давид бил малък, а доспехите — тежки, и не можел да се движи с тях. Излязъл срещу великана само с прашка и няколко камъка в овчарската си торбичка. Онзи направо не повярвал на очите си и се обидил, че излизат срещу него, като че ли е куче. Давид не подценявал противника, но добре познавал Бога, който бил на негова страна. Още с първия камък уцелил великана между очите и го проснал на земята. После взел собствения му меч и с него му отсякъл главата. Когато човек е с Бога, всичко е възможно.

Но не само това, понякога Бог е милостив към нас и ни помага в странни ситуации дори без да сме го молили. Просто имаш чувството, че нещо свръхестествено е на твоя страна. Спомням си веднъж, като бях малък, се бяха събрали една компания много по-големи от мен момчета и стреляха с прашки по един буркан на около 15 м. Никой не можеше да го уцели. Идвам аз, с една глава по-малък от всички, и искам и аз да опитам. Смях! Но опъвам прашката и от първия път бурканът се пръсва. С каменно лице се отдалечавам пред смаяните им погледи — бях нов в тази махала. Страхотно! Но насаме никога повече не успях да повтора успеха... Някак си Някой ми помогна.

Чудната победа на Давид му спечелила уважението и любовта на целия народ. За жалост му навлякла и омразата на Саул, който се уплашил за положението си. Той решил да убие Давид и затова Давид избягал и няколко години се крил от преследването на царя. При това му се удали няколко уникални възможности да убие Саул. Дори приближените му се опитали да го убедят, че това е от Бога. Но Давид познавал и почитал своя Бог и не му минавало и през ум да убие царя и сам да завземе властта. По-късно Саул бил убит в една битка. Давид се възцарил. Управлявал 40 години, спечелил много битки, осигурил на народа спокойствие и справедливост. Той установил Ерусалим за столица на Израел. Но във всичко се допивал до Бога и Бог му показвал какво да направи, и му помагал. Ще кажете как? Давид се молел и Бог му отговарял. Това е нещо като разговор. Дори бих ви препоръчал да си направите и вие този експеримент. Бог чува какво му казвате и може да ви отговори. И знае точно как да ви отговори, така че да го разберете. Нали е всемогъщ. Единственото условие е човек да е искрен, да търси Бога и да е готов да го слуша. Знаем го от личен опит.

Давид също не бил безгрешен. В един момент от живота си и той пренебрегнал Божиите правила и извършил голямо зло. Свалил жената на един свой много верен военачалник. Иначе си имал достатъчно свои жени, ама с греха винаги е така, иска ни се това, което е забранено. Така било и с Адам. Жената взела, че забременяла, и като се видяло, че работата не може да се потули, Давид пратил мъжа ѝ на най-напеченото място на фронта и там го убили. Тогава Бог изпратил един пророк при Давид да го изобличи за греха му. Давид се разкажал искрено и Бог му простил. Ще кажете, много просто било! Това е невероятен феномен. Бог е милостив и прощава, ако човек искрено съжالياва за злото, което е направил. И това можете да изпробвате. Е, не минава съвсем без последствия. Ако цял живот си се тровил с алкохол и наркотици, Бог ще ти прости, но не можеш да очакваш да си добре с черния дроб. Въобще по-добре се живее, ако човек се съобразява с Божиите правила, те не са случайни. За Давид също имало много тежки последствия. Но вече става много дълго да ви разказвам и за тях. Четирите „Книги на царете“ в Библията разказват подробно цялата история. Тя е много интересна и се чете като исторически роман. Най-добре си я прочетете сами.

Като цяло Давид наистина се оказал човек по Божието сърце. Управлявал справедливо, според Божиите закони. Освен това бил и талантлив поет и музикант. Написал много песни за прослава на Бога. Те се наричат „псалми“ и са събрани в отделна книга в Библията. Бог обещал на Давид да му даде наследник, който щял да бъде най-великият цар. И ако останел верен на Бога, царството щяло да се утвърди и неговите потомци да го управляват завинаги.

Е, този син на Давид бил Соломон. И днес, 3000 години по-късно, всички са чували за цар Соломон. Той бил един от най-мъдрите хора, които някога са живели. Една цяла книга от Библията, книгата „Притчи“, съдържа събрани негови мъдрости — между другото, доста практични и полезни и за съвременния живот. Освен мъдър, цар Соломон бил и приказно богат. По негово време в Ерусалим имало толкова много злато, че „среброто се считало за нищо“, така пише в Библията. Войни почти не водил, това вече бил свършил баща му Давид. Царството било стабилно и врагове нямало. Соломон построил на Бога огромен, величествен храм. Така наречената Стена на плача в

днешен Ерусалим е останка от този храм. Там и до днес евреите ходят да се молят и да плачат за отминалото величие.

Мирното царуване на Соломон било илюстрация на Божието царство. Бог иска всички хора да живеят в мир, радост и благоденствие. И ако го оставим, той да ни управлява, резултатите са такива. Само че ние не го оставяме. Искаме сами да се управляваме. А пък той не е диктатор и не иска да ни управлява насила. Искане да сме съгласни. И понеже повечето хора не са съгласни, той си има специален метод — събира поединично тези, които са съгласни и доброволно го признават за Цар. От цялото човечество и от всички времена, от Адам чак до днес. И от тези съгласни ще си направи истинското царство, с истинския Цар, на който Соломон е бил само бледа имитация. Ще кажете — чудна работа, как става това? Става, но за това после.

По-нататък за съжаление царството тръгнало на зло. Соломон оплескал работата. Да се чудиш, при цялата му мъдрост, при цялото величие, което Бог му дал, в края на живота си взел, че започнал да почита някакви други, измислени, богове! Като всеки ориенталски владетел, и Соломон имал много жени. Но те не били само от неговия народ, а и от околните народи, които не познавали истинския Бог. И Соломон проявил голяма „религиозна толерантност“, оставил жените си да си почитат своите богове, даже им направил съответните храмчета за целта. И накрая, от много толерантност, се подвел и той по тях. Изневерил на Бога, а това е най-тежкият грях. (Ако знаете кои са Десетте Божи заповеди, първата и втората се отнасят точно до това.) Дали ще е дървен тотем, или ще е „Природата“ — всичко, което измества Бога от мястото, което му се полага като Творец и Владетел на Вселената, се нарича идол. И преди да бърза да се присмиваме на древните хора заради техните идоли, по-добре да се огледаме наоколо си. Идоли много.

Заради това падение на Соломон царството се разделило на две, но чак след смъртта му. Една част от израилтяните (десет племена) се отцепили, избрали си нов цар и си образували нова държава на север. В Ерусалим останали да царуват наследниците на Соломон, но само над две от племената — Юда и Вениамин. С времето това южно царство започнало да се нарича само Юда, или Юдея. Някои от потомците на Соломон били много добри царе, почитали Бога и

управлявали справедливо. Други били лоши. А северното царство се обособило със столица град Самария. Неговите царе били без изключение лоши. Никой от тях не почитал Бога, както трябва. Лека-полека царството западнало. След време го завладели асирийците и заселили там други народи. Те се смесили с останалите евреи и така се получил един нов народ, който започнал да се нарича „самаряни“, понеже столицата им била Самария. Тези самаряни пазели някакъв смътен спомен за живия, истински Бог на Израил, но почитали и всевъзможни други богове. Те постоянно враждували с останалите в южното царство израилтяни. Това е важно да се знае, понеже в Новия Завет самаряните играят важна роля.

Историята на израилевите царе е много интересна. Има доста епизоди, които звучат съвсем актуално. Пак ви препоръчвам да си я прочетете сами от Библията.

ХОРЪР-ТРИЛЪРЪТ НА ЙОВ

Ако не сте разбрали досега, Библията се състои от много книги, написани от различни хора и по различно време. Бог казва, че чрез тях е говорил на човечеството. Библията не е нито само историческа, нито само философска книга. Тя съдържа историята на отношението на Бога с хората. В нея е събрано това, което Бог има да каже и на човечеството като цяло, и на всеки отделен човек. Ако не ви е страх, можете да отнесете всичко към себе си.

Най-старата книга в Библията е книгата на Йов. В нея се описва страданието на един човек на име Йов. Неговата история е много важна, понеже страданието е един от най-тежките ни лични проблеми. Не ви ли се е случвало да чуете или сами да кажете: „Ами като има Бог, защо има толкова страдание по света?“ То цялата история с Йов е едно голямо „защо“. Но има и отговор.

И така, Йов бил богат, справедлив, умен, милосърден, порядъчен и морален човек. Бил вярващ и зачитал Бога във всичко. В града си бил почитан, дори бил нещо като глава на градската управа. Един ден вече познатата ни личност Сатана се явила заедно с Божиите ангели на обичайната аудиенция пред Бога. Той предизвикал Бога приблизително така: „Ти се гордееш с човека Йов, мислиш си, че те почита и уважава, но това е само защото той има изгода от теб. Дал си му всичко и му е добре. Я му отнеми богатата, пък и здравето, да видиш как ще те похули в лицето ти!“ Приятелството на Йов трябвало да бъде изпитано. Бог позволил на Сатана да причини зло на Йов, но без да отнема живота му. И изпитанието започнало. За кратко време Йов изгубил целия си имот от природни бедствия и нападения на разбойници. При ужасен инцидент загинали всичките му десет деца. Йов се разболял (по всяка вероятност от тежък невродермит). Накрая останал само с жена си, която пък му дала страхотния съвет: „Стига толкова! Похули Бога и умри.“ Чудесен помощник, нали? Дали ще умре, или не, Йов не знаел, това било в Божиите ръце, но в едно бил сигурен — че няма да похули Бога.

Нека тук да отбележа, че винаги, когато у нас се появи желанието да не живеем повече и мисълта да посегнем на живота си, ние изнемваме инициативата на Бога и го изнемваме от мястото му. Правим се на съдии над живота и смъртта. А животът ни е даден от Бога и само той може да разполага с него. Както видяхме, дори Сатана няма това право. Но нас винаги ни тегли да се наместим на мястото на Бога. Помните ли какво преживяване беше влизането в магазин по времето на комунизма? Имаш чувството, че влизаш на аудиенция при самия бог или богиня, които владеят над човешките блага. То и сега има такива магазини със строги продавачки, които зорко преценяват дали да окажат милост на посетителя, дръзнал да поиска част от благата, които са предадени под тяхна власт. Голяма част от горчилката на този живот, от страданията на света, се дължат на това наше качество — да се стремим да седнем на мястото на Бога, да съдим, да поучаваме, да раздаваме „справедливост“.

Отначало бедният Йов приел сполетелите го нещастия смирено и кротко. Но не можел да не си зададе въпроса: „Защо стана така? Защо Бог допусна това да ми се случи?“ Тогава се явили трима негови добри приятели, уж да го утешат в мъката му. Но тяхното утешение се превърнало в нещо като обвинение. Те започнали надълго и нашироко да му обясняват, че Бог се грижи за праведните и наказва безбожните. След като Йов бил пострадал така, значи явно бил много грешен и Бог го наказвал. Не можели да му посочат някакви конкретни грехове, но били сигурни, че трябва да има такива. Това пък предизвикало Йов да се защити. Той бил праведен! Винаги и във всичко бил зачитал Бога, значи Бог го наказвал несправедливо! Общо взето, голяма част от книгата Йов се състои от разговора му с неговите приятели. Към края се намесва още един приятел, доста по-млад. След като търпеливо изслушва какво говорят по-старите от него, той внимателно коригира и Йов, и другите трима. А най-накрая взема думата самият Бог. Но за това по-късно.

И така, приятелите на Йов твърдят, че той сам си е виновен за нещастията. В самото начало обаче видяхме, че инициативата за всичко това е на Сатана. На друго място в Библията Сатана е наречен лъжец и човекоубиец. Главната му цел е да погуби човека и да опозори Бога. Фаталната грешка на Адам е била, че е решил да се довери на него вместо на Бога. Оттогава Сатана е добил власт в човешкия свят и

светът се е изпълнил със зло. В този смисъл ние, хората, сме си виновни за злото, защото сме го допуснали да завладее света. Болестите, природните бедствия, бедността, войните, престъпността — всички тези ужаси се ширят и засягат всякакви хора — и добри, и лоши, и вярващи, и безбожни. Това ни е по-ясно, когато се отнася за някакви незнайни, далечни хора от страни, чиито имена дори не знаем. Но когато лично нас ни сполети нещастieto, веднага се питаме защо и как може така. И тогава може да се намерят някои добри приятели, които да ни обяснят, че Бог ни наказва, понеже сме грешни. Например, когато потъна един кораб и загинаха 15 души, един уважаван духовник заяви, че това било Божие наказание заради концерта на една неморална певица. Приятелите на Йов са представители на онази фалшива религиозна шайка, която постоянно обвинява хората и ги плаши с Бога. Ако Бог тръгнеше да ни наказва за всяко лошо нещо, досега да не е останал жив човек на земята. Но в Библията ясно се казва, че Бог ни обича и иска да се сбlijим с него въпреки греховете си. Той ни търпи и ни чака, за да се покаем и да се обърнем към него за прошка.

Разбира се, има и страдания, които съвсем сами си навличаме от глупост. Ако всяка вечер обръщаш по четири ракии, не можеш да очакваш, че здравето ти ще е вечно. Или ако имаш навика да си крадеш това-онова, рано или късно ще те спипат. Пардон, такива хора сред читателите няма! Но това с последствията вече го видяхме в предната история.

Приятелите значи не били прави. Йов обаче така се разпалил в спора с тях, че изпаднал в другата крайност. В нищо не можели да го обвинят — нито те, нито Бог! Той не хулел Бога, но все пак Бог не постъпвал добре с него! Тук се намесил четвъртият приятел и върнал нещата на местата им. Всъщност, нито един човек не е напълно праведен. Безгрешни няма. При това Йов си позволявал да изझे Божията функция на съдия — пък макар и само над самия себе си. Този четвърти приятел се явява в ролята на посредник в спора. Той е илюстрация на една от най-важните идеи в Библията. След грехопадението между човека и Бога има пропаст. И човекът не може да я премине със собствената си праведност, колкото и да му се струва идеална. Необходим е посредник. И на много места в Библията е

обещано, че един ден на земята ще се яви този съвършен посредник — Месията, Спасителят.

Най-накрая самият Бог взима думата. Разбира се, не се защитава. Не обвинява Йов за някакви грехове, но му казва: „Ти си позволи да осъдиш мен, за да оправдаеш себе си.“ Така и не му дава ясен и недвусмислен отговор защо му се е случило това. Но подробно му описва своето всемогъщество и чудното си творение — космоса, земята, живите същества. Между другото, в този древен текст има някои изумителни неща — например, че земята е кръгла и е „окачена на нищо“. Хилядолетия по-късно науката е открила същото. Има и описания на две големи животни, които поразително приличат на динозаври. Творението ясно свидетелства за величието на Бога. Никой човек не може да се сравнява с него и да спори с него като с равен. Бог е винаги справедлив — в крайна сметка той е създал самата правда. Неговата мъдрост е непостижима за нас. А любовта му към нас е безгранична. Дори да не разбираме защо Бог прави това или онова, винаги можем да му имаме пълно доверие. Той знае какво прави и то е за добро.

Накрая на Йов му остава само да се разкае за необмислените си думи. Когато се поставя на мястото на Бога, „човек“ не звучи гордо, както е казал поетът. Йов се обръща към Бога за прошка. Дори религиозните му приятели искат извинение и Йов се моли Бог да прости и на тях. В крайна сметка всичко свършва с хепи-енд. Йов оздравява, възвръща си имота и положението, раждат му се още десет деца. Накрая се казва, че Йов живее още 140 години (това е било в древни времена, когато хората са живели по много) и вижда внуци и правнуци до четвърто поколение.

В обикновения живот нещастията идва и не винаги има хепи-енд. Но трябва да знаем, че не Бог е виновен за това. Има случаи, когато наистина си носим последствията от нашия грях. Има и случаи, в които не сме виновни. Винаги обаче можем да се обърнем към Бога — за прошка, за помощ, за утеха. Той е близо до нас и много добре ни разбира. Нашето страдание никак не му е безразлично. И той ще откликне — но не винаги точно така, както ние си представяме.

И дори и нещата да не се оправят, както искаме, можем да сме сигурни, че в Бога винаги имаме надежда. Най-страшното нещо е да няма надежда. Над вратите на нацисткия концентрационен лагер

Освиенцим пишело: „Вие, които пристъпите този праг, надежда всяка тука оставете.“ Това е цитат от книгата „Ад“ на Данте. Всъщност това е надписът над портите на ада. Така че нацистите не били прави. И в техния адски лагер хората имали надежда. Докато сме живи на тази земя, винаги има надежда. Надежда няма, ако наистина прекрачим портата, за която пише Данте. Ако си отидем от този свят, без да сме поискали и получили прошка от Бога.

Така че книгата Йов всъщност е много оптимистична. Съдбата на Йов е символична. Тя ни показва, първо, че не е излишно човек да е праведен и да почита Бога. Второ, че не бива да се възгордяваме в собствената си праведност и с лека ръка да обвиняваме хората. А още по малко пък да обвиняваме Бога, за да оправдаем себе си. И трето, че ако поискаме прошка, ще я получим. Ще бъдем възстановени и ще живеем в мир с Бога.

Нека имаме надежда в Бога!

КАКВО НИ ОЧАКВА?

В Библията се говори за хора, които се наричали „пророци“. Един пророк трябва да предсказва бъдещето, нали? Е, правели и това, но основната им функция била друга. Те били нещо като говорители на Бога. Познавали го добре, имали връзка с него, познавали, разбира се, и неговия закон. Чрез тях Бог говорел на народа и на отделни хора. А книгите, които някои от тях написали, са част от Библията. Пророците напътствали народа, даже и царете. Когато трябвало, ги изобличавали и ги предупреждавали за последствията от поведението им. Разумните ги слушали. Някои пророци са предсказвали и бъдещето на човечеството за големи периоди от време. Например развитието на четирите световни империи (Вавилон, Мидо-Персия, Гърция и Рим) е поразително точно предсказано от пророк Даниил. Също и разпръсването на еврейския народ и възстановяването на държавата Израел. Но най-важните предсказания в Стария Завет се отнасят до Посредника, за когото говорихме в миналата глава. Спасителя, Месия, Иисус Христос.

След времето на Новия Завет всичко, което Бог е искал да каже на хората, е записано в Библията. Затова вече няма пророци в същия смисъл — преки говорители на Бога. Но има хора, които добре познават Божието слово и имат дарбата да го прилагат правилно към конкретната ситуация, в която се намира човек. Те продължават да наставляват хората.

Сега ще се спрем на трима ключови пророци в Библията — Исаия, Даниил и Йоан. Техните предсказания имат пряко отношение към нашия живот.

Исаия е живял около 700 години преди новата ера (т.е. преди раждането на Христос). Той е пророкувал за съдбата на еврейския народ и на околните народи. Но най-значимото му пророчество описва Месията. То се намира в 53-та глава от книгата на Исаия и си заслужава да бъде прочетено много внимателно.

Думата „месия“ е еврейска и означава „помазан човек“. Помазването било ритуално изливане на благоуханно масло върху главата на човек, с което той бил определян за някаква важна функция, например цар или пророк. Нещо като съвременното полагане на клетва от президентите. На български понякога се казва „помазаник“, а същата дума на гръцки е „христос“.

В историята на Израил много хора били помазвани за разни функции. Но още от древни времена се знаело, че един ден ще дойде един много особен „помазаник“. С времето все повече пророци предсказвали идването му и какъв щял да бъде той. В целия Стар Завет се натрупали повече от 300 пророчества за този Месия. Той щял да бъде едновременно и пророк, и цар. Нямало да бъде обикновен човек; в едно от пророчествата се казва, че „произходът му е от вечността“ — явно божествена личност. Бог обещал на цар Давид, че Месията ще се роди от неговото потомство. А в един псалм, който Давид е написал, той сам нарича Месията „Господ“. Значи този Месия е едновременно и човек, и Бог. Пророкувано е, че той ще владее над цялата земя и ще установи навсякъде мир и благоденствие. Но също така се казва и че ще бъде кротък и смирен, че ще влезе в своята столица, яздейки на малко магаренце, а не начело на многочислена войска, с огън и меч. От пророчествата се вижда, че този Месия се очаква като Спасител, който ще избави хората от зло, от страданието, от смъртта. Ще реши всички проблеми на този грешен и окаян свят. Доста амбициозна задача, нали? Е, има ли нещо невъзможно за Бога? Но и начинът, по който Месията щял да донесе това спасение, също се оказал твърде странен за човешките представи.

Тъкмо това описва пророк Исаия в 53-та глава от своята книга. Там Месията е оприличен на агънце! Агне, водено на клане. Един напълно невинен, безгрешен човек. Единственият от всички, който наистина няма никакъв грях пред Бога. А за нас, обикновените хора, се казва, че сме като овце, които не вървят след овчаря си, а са се пръснали по техни си пътища. Доста потресаващ образ. Тези овце нямат шанс да оцелеят. Всъщност, точно такива сме ние, хората. Не следваме Бога, измисляме си собствени пътища и после се чудим защо ни постига зло. И сега идва изумителното. Вместо да хукне след овцете с тояга или пък да ги остави да си трошат главата, Овчарят взима единственото невинно агне и натоварва върху него вината на

всички останали! Ще кажете, колко несправедливо! Но тук е великата тайна, която никой човешки ум не може да схване докрай — самият Овчар е едновременно и Агнето. Месията е самият Бог, vyplътен в човек. Той доброволно поема върху себе си вината на хората и понася наказанието, което ние заслужаваме. Това е изкупителната жертва, без която за нас спасение няма.

Е, предполагам, че вече можете от три пъти да познаете кой е този Месия. Правилно, Иисус Христос. Той се ражда на земята около 650 години след като Исая е писал за него. Ражда се точно по времето и на мястото, което е предсказано. Ражда се по свръхестествен начин — от девица. Той няма човешки баща, а баща му е лично Бог. Затова в Новия Завет на много места е наречен Божи Син. Наречен е и Човешки Син, понеже същевременно е истински човек. Той съчетава в себе си и човешкото, и божественото естество. Затова е било възможно да живее на света съвършено, без нито един грях. Той е Човекът, такъв, какъвто Бог го е замислил. Всички знаят, че Иисус Христос е бил разпънат на кръст. Преди това той ясно е казал, че никой не му отнема живота, а той от себе си го дава. Неговата смърт е била доброволната изкупителна жертва на агнето, описано от пророк Исая. В пророчеството пише още, че наказанието на агнето носи мир за нас, че с неговите рани ние се изцеляваме. Затова всеки човек, който на основание на изкупителната жертва на Христос поиска от Бога прошка за греховете си, със сигурност ще я получи. Както Адам е родоначалник на грешното човечество, така Христос става родоначалник на изкупените, простени и спасени хора. Но за това повече, когато стигнем до Новия Завет.

Сега ще ви разкажа съвсем накратко някои неща от пророчествата на Даниил и Йоан. Между тези двама пророци има доста общи неща, макар че Даниил е живял около 600 години преди Йоан. И двамата описват бъдещи събития. Някои от тях вече са се сбъднали, други предстоят и затова ни засягат още повече.

Даниил е описал с удивителна точност развитието на четирите световни империи. Самият той е живял по времето на Вавилон. Той предсказва, че великият Вавилон ще бъде сменен от Мидо-Персия, а тя на свой ред — от Гърция. Предсказва също, че могъщото царство на Александър Велики ще се разпадне на четири по-слаби и най-накрая ще бъде завладяно от друга империя, която е сравнена със страшен и

ужасен звяр с железни зъби, който тъпче всичко по пътя си — Римската империя. Тази империя ще западне, но след много време ще се възроди по удивителен начин. Само че вече няма да е единна държава, а съставна — няма да е само от желязо, а желязото ще е смесено с глинена кал. Който се интересува от история, може да проследи с абсолютна точност сбъдването на всички тези пророчества. Те са изумително прецизни и подробни. Ние просто имаме предимството, че живеем в сравнително късни времена и можем да погледнем назад в историята и да видим как всичко се изпълнява. Малко хора са имали този късмет. А изглежда, че в наши дни сме свидетели на създаването на последната империя. (Можете от три пъти да отгатнете кои държави в Европа са желязото, и кои са калта.)

Друг много важен момент в тези предсказания е възстановяването на държавата Израел. По времето на пророк Даниил еврейската държава е била ликвидирана и евреите са били пленници, депортирани във Вавилон. Даниил предсказва, че те ще се върнат в земята си, но няма да имат силна държава, царството няма да бъде възобновено такова, каквото е било преди. Идването на княза Месия е предсказано съвсем точно и то съпада с времето на раждането на Исус Христос. Даниил пише още, че князът Месия ще бъде убит. А след много време евреите отново ще имат собствена държава. Това се е случило съвсем скоро, през 1948 година. Ние вече сме свикнали с мисълта, че има държава Израел, но само преди 65 години това е изглеждало направо абсурдно. А според пророчествата възстановяването на еврейската държава е признак за приближаването на последните времена на света.

За тези най-последни времена пише пророк Йоан. Той, между другото, е един от 12-те апостоли на Христос и е написал едно от Евангелията и три писма, включени в Новия Завет. Той предсказва издигането на една световна диктатура, която ще започне много успешно, ще донесе мир и благоденствие на хората, но малко по-късно ще се окаже ужасна тирания. Такива неща вече сме преживявали, но тогава мащабите ще бъдат съвсем други. Диктаторът е наречен Антихрист, тъй като ще бъде възплъщение на Сатана, както Христос е възплъщение на Бога. Той ще въведе нова религия, в която самият той трябва да бъде почитан като бог. Тази религия ще бъде задължителна за всички хора и който откаже да се подчини, ще бъде икономически и

социално изолиран и най-вероятно убит. В това време Бог ще започне да съди света. Освен войни, болести и глад ще има невиджани природни катаклизми. В Библията се казва, че това е „време на скръб, каквато не е имало от създаването на света“. Най-накрая Иисус Христос ще се завърне на земята, ще сложи край на бедствията и злото и ще унищожи Антихриста. Тогава ще се изпълнят пророчествата от Стария Завет, че Месията ще бъде цар над целия свят.

Това е така нареченото „Второ пришествие“, което на прост език означава „второ идване“. Първото идване на Христос е било преди 2000 години — като кротко агне, за да изкупи хората от греховете им. Второто му идване предстои. То е предсказано точно както първото. И точно както първото се е сбъднало с всички подробности, ще се сбъдне и второто. Нямаме никакви причини да се съмняваме в това. При второто си идване Христос ще съди всички хора — и живи, и мъртви (за целта мъртвите ще възкръснат). Всеки, който не е получил прошка за греховете си, като се е покаял и е приел изкупителната жертва на Христос, ще трябва сам да отговаря за тях. И неминуемо ще бъде осъден на вечно проклетие. Всеки, който е повярвал в жертвата на Христос и затова вече не влачи на гърба си товара на греховете си, ще живее в неговото царство. Това ще бъде нов свят, който дори не можем да си представим. Пророк Йоан го е видял, но не са му стигнали думи да го опише. Нищо, да се надяваме, че един ден ще го видим сами.

Някои от тези неща звучат направо фантастично, като приказка. Но не бива да забравяме, че те са казани на един дъх с други неща, които на времето са звучали също толкова фантастично, но през вековете са се сбъднали с абсолютна точност. Както вече казах, ние живеем в доста късни времена и можем да проследим сбъдването на огромна част от библейските пророчества. Остава да се изпълни още една малка част. Изглежда, че човешката история наистина върви към края си. Някои от признаците за това вече се виждат — възраждането на държавата Израел и на Римската империя под формата на обединена Европа. Но има предсказани и други белези, например, че хората ще стават все по-зли, студени, егоистични, без естествена обич. Църквите ще бъдат хладни, ще се интересуват само от печалба и служби, от властта си над хората. На много места ще има земетресения, глад, епидемии, войни и слухове за войни. Доколко всичко това се сбъдва в наше време, всеки може да си преценява сам.

Иисус Христос изрично е казал, че никой не знае и няма да знае точния момент, когато ще дойде краят на света. Но е сигурно, че ще дойде. И е по-добре да не го чакаме, а още отсега да преминем на страната на победителя. Няма никакво съмнение кой ще бъде той.

РАЗБРАХТЕ ЛИ КАКВО Е „СТАР ЗАВЕТ“?

Това бяха накратко някои интересни истории от Стария Завет. Има още много. Най-добре е човек да си го прочете сам, пък макар и да пропуска някои места, които са му скучни или трудни за разбиране.

Понеже малко беше разказано и набързо, ще направим едно кратко обобщение.

Старият Завет е сборник от 39 книги, написани преди раждането на Христос от различни хора. Общото между тях е, че те разказват за отношенията между Бога и хората. Ето няколко от най-важните неща, които могат да се извлекат от тези книги:

Първо, Бог е създателят на всичко и затова има право да владее над всичко. Той е сътворил човека по свой образ и подобие. Това значи, че човекът е личност, както и Бог е личност. Най-важното, което отличава човека от животните, е свободната воля. Човекът може да взема решения и съответно — носи отговорност за тях.

Второ, Бог е поставил човека в райски условия и е искал да има с него отношения на приятелство и любов. Условието за това е било, човекът да зачита авторитета на Бога. Пробният камък бил забраната да яде от плодовете на дървото за познаване на доброто и злото. Най-вероятно това е било истинско дърво с истински плодове в райската градина. Но може би дълбокият смисъл на тази заповед е бил, че човекът трябва да се доверява на Божията преценка за добро и зло, а не да отсъжда сам. Първият човек Адам обаче нарушил Божията заповед — вместо на Бога се доверил на неговия противник, Сатана, и изгубил възможността за вечен живот в райската градина. Оттогава всички хора трябва да преминат през смъртта и след това да отговарят пред Бога за делата си.

Трето, Бог създал народа Израел от потомството на своите приятели Авраам, Исаак и Яков. Предназначението на този народ било да съхранява и предава знанието за истинския Бог, неговия закон и морални изисквания. Чрез Израел Бог изявява на останалия свят своите отношения с хората на земята. Въпреки многобройните си

провали евреите са успели да съхранят през хилядолетията това знание, и то в обкръжение на диво езичество с най-разнообразни и ужасяващи божества.

Четвърто, Божият закон изисква пълно морално съвършенство. Нито израилтяните, нито който и да било друг човек са в състояние да го спазват винаги и напълно. Какъв е бил тогава смисълът Бог да дава закон, който никой не може да спазва? Е, смисълът е да не се самозаблуждаваме. Ние, хората, много лесно изпадаме в илюзията, че сме добрички, понеже наоколо ни има по-лоши. Полезно ни е да видим какви са Божиите критерии за доброта и да се сравним с тях. Ако го направим искрено, няма как да не осъзнаем, че сме виновни, и ако Бог е справедлив, трябва да ни накаже.

Пето, в закона, даден на Израил, Бог постановява да се принасят в жертва животни с молба за прошка на греховете. С това той показва на хората, че наказанието, което те заслужават, може да им се размине единствено, ако някой друг го понесе вместо тях. Разбира се, едно животно не може да замести човек. Но и друг човек не може да го замести, понеже и самият той е грешен и също заслужава наказание.

И последно, през целия Стар Завет минава червената нишка на надеждата, на очакването на един Спасител — Месия. За него се пророкува, че ще бъде божествена личност, но същевременно и истински човек, само че — за разлика от останалите хора — напълно безгрешен. И понеже сам няма грях и не заслужава смърт, той ще може да поеме върху себе си греховете на останалите хора. Неговата смърт ще бъде истинската изкупителна жертва, цената, с която се плаща за греховете на всички хора. А жертвите на животни са били само илюстрация, само подготовка, за да разберат хората тази истинска жертва. В комбинация с вярата в Бога те са действали за правилното разбиране на Божията прошка.

Така Старият Завет е нещо като детска стая, в която човечеството е учило най-основните начала на живота. Без това не може. Но всяко детство си има край, рано или късно настъпва истинската зрелост. И както много често става, въпреки грижливата подготовка реалният живот ни изненадва. Така и въпреки всички предварителни пророчества в Стария Завет, идването на дългоочаквания Спасител се оказало много изненадващо.

Но повече за това в Новия Завет...

А какво е „Нов Завет“?

ИГРА БЕЗ КОМПЮТЪР

Как може да се направи една игра за целия свят? И то игра, която да се играе на живо поне 5000 години? Ами като се напише на книга, защото компютрите ги има от едва 30–40 години. Е, така била написана Библията.

Но ще кажете, какво общо има това с игра? Като почетеш малко, разбираш. В Библията се говори за много реални неща от живота. И човек може да участва активно във всичко! Можеш да правиш ходове, които ще определят посоката на живота ти. Тази книга съвсем наистина се намесва в живота ти. Но най-чудното е, че можеш да участваш в събития и да вземаш решения, които ще определят твоето място дори след смъртта на този свят — в един вечен живот. Лека-полека играта става много лична. И доста сериозна. А евентуалната печалба — колосална.

Но нека да се опитам да обясня всичко. Библията е сборник от различни книги — някои дълги, някои съвсем късички, писани от различни хора. А Новият Завет е тази част от Библията, която е писана след идването на Христос. Тя съдържа 27 писания на неговите ученици. В началото са четирите Евангелия. Това са разкази за живота на Христос. Сами разбирате, че те са различни, понеже са писани от различни хора. Ако вие и още трима ваши приятели разкажете за едно и също събитие, ще се получат четири различни разказа, нали? След тях следва едно историческо описание на развитието на християнството от самото му начало. Освен това има и писма на ученици на Христос, писани до различни общности и отделни хора. В Новия Завет се разказва не само за живота на Христос, но и за идеите му. Предадени са негови думи, разсъждения, поучения и предупреждения.

Тези исторически неща са разказани с цел ти, драги читателю, да се включиш в играта — играта на реалния живот. И целта е да имаш полза от това, да излезеш на голяма печалба. Иначе казано, какво ще спечеля от този живот? Естествено, както е при всяка игра, само ако се

решиш да играеш, можеш да спечелиш. Ако откажеш да се запознаеш с правилата и да се включиш лично, отнапред си загубил.

Та, играта започва така. Бог създава едно дете само от жена, без мъж. Казва се, че жената, на име Мария, забременяла от Светия Дух. Разбира се, и по онова време хората много добре са знаели как се правят бебета, та годеникът на Мария, Йосиф, намислил да я напусне, когато тя се оказала бременна и със сигурност не от него. Но тогава Бог се намесил и чрез извънземни същества, ангели, потвърдил пред Йосиф, че Мария не му е изневерила. Детето било създадено по свръхестествен начин. Ако щете вярвайте. Не на всички игри трябва да се вярва. Но на тази има сериозни причини да ѝ повярваме. Във всеки случай Йосиф приел обяснението. (Пък и ако се замисли човек, какво толкова невероятно има в това — Бог и без това е създал целия свят, включително и човешките гени. Едва ли е проблем за него да създаде още няколко хромозоми, без да прибегва до помощта на някой мъж.)

И така, Мария родила момче, чийто баща бил лично Бог. Затова го наричат Божия Син. Иначе казано, това бил самият Бог, който се въплътил в човек. (Но нали сами разбирате, че не е подходящо да наричаме Мария „Богородица“, понеже тя не е създала Бога, а Бог е бил преди нея и само я е използвал, за да се въплъти в човешко тяло. Пък и никъде в Библията не е наречена така — сигурно по същата причина.) Бог прави това, за да можем ние да го разберем. Но също и за да изживее един истински човешки живот — с радостите и мъките му, с трудностите и страданията. За да не може никой да го обвини, че няма представа от реалния живот, както казва народът — „Бог високо“, сиреч, не ни разбира. Бог ни кани да влезем в играта от равен старт.

Та Бог станал човек и го нарекли Иисус, което значи простичко „спасител“. Както ще видим по-нататък, само Бог може да спасява. Затова името Иисус е Божие име. Той е Божият Син — Бог-Спасител. За „Христос“ вече говорихме — това е гръцка дума и значи Месия, избраник, специално определен за някаква мисия. Това име показва, че Иисус е избраният, определен от Бога човек — и е съвсем истински човек, а не някаква свръхестествена имитация. Така дори и от името му личи, че той е едновременно и Бог, и човек.

А знаете ли кога празнуваме рождения му ден? Разбира се, на 25-ти декември. Ама защо му казват „Коледа“, не ме питайте. Мога обаче да ви кажа защо се украсяват елхи. Това е предсказано от пророк Исаия.

Той казва, че когато дойде Месията, вместо трън ще израсне елха — образно казано. Това означава, че чрез Христос идва спасение. И чрез него нашият живот вместо на трън ще заприлича на украсена елха.

За целта обаче самият той попаднал право сред тръните. Още с раждането му започнали проблемите. Когато го родила, майка му не била в своя си град. Обаче в хотела — пардон, в местния хан — нямало място и ги настанили в обора. Така че тя го родила в обор! И вместо в люлка го сложила в хранилката за животните. Доста по-зле от днешните условия, дори да нямаш връзки. Е, никой не може да каже, че понеже е Бог, се е ползвал с предимства при раждането си.

После тогавашният местен владетел Ирод чул слуха, че се е родил Месията — наследникът на цар Давид, истинският цар на Израил. И решил, че това е някакъв претендент за престола му. За да си спести бъдещи неприятности, направо изпратил войниците си да избият всички малки момченца във въпросния град и наоколо. Отвратителна жестокост. Играта загрубява, но не забравяйте, че тук има пръст и „лъжецът“ — помните го, нали? — наречен още дявол и Сатана. Играта продължава, и не на шега! Но Бог предупредил Йосиф, мъжа на Мария, и той взел жена си с бебето и избягали в Египет. Така Исус израснал като дете на емигранти. От собствен опит мога да ви кажа, че да си чужденец е незавидна съдба — макар че голяма част от нашия народ за това мечтае. Но хич не е приятно постоянно да те гледат накриво, като натрапник.

Когато Исус пораснал, дошло времето да се заеме със задачата си, иначе казано, да сложи началото на играта, в която да участват всички хора оттук нататък. То играта се играела още от много отдавна, но той щял да определи условията наново и много ясно. И сам щял с живота си да покаже реалността на това, което се играе.

Началото било, че Бог изпратил един вестител, точно както било пророкувано от пророк Исаия. Той се казвал Йоан и призовавал хората да се покаят, понеже Месията идва. Като знак за покаянието им ги потапял във вода, което се нарича „кръщаване“. Затова и му останал прякорът Йоан Кръстител. А какво значело „да се покаят“? Това са три стъпки. Първо, човек осъзнава, че е виновен пред Бога, понеже е нарушил Неговите правила (справка Десетте Божии заповеди). Второ, искрено съжалява за това и иска прошка. Трето, взима решение, че

повече няма да прави така. Простичко, нали? Е, покаянието е *второто условие* за участие в играта.

Сега ще кажете, а кое е първото? Не се ли сещате? Би трябвало всеки, който е взел да чете тази книга, вече да се е запитал: Вярвам ли аз изобщо, че има Бог? Това е *първото условие*! Не можеш да се включиш в играта на Бога, ако не вярваш, че него го има. Съществуването на Бога не може да се докаже, но е доста очевидно — и от природата, и от човешкия живот. А и винаги можеш да кажеш: Господи, открий ми се! Бог е обещал, че който търси, намира.

Самият Христос се е погрижил да покаже ясно реалността на Бога и собствената си божественост, така че който имал някакви съмнения, да се убеди напълно. Той е правил много неща, които никой обикновен човек не може да направи. Например, нахранил е 5000 души, без да има нито полева кухня, нито пари за храна. Изцелявал е хора от нелечими болести, отварял е очите на сляпородени, съживявал е мъртви. Ходил е по водата, укротил е една буря. И с много други чудеса е показал, че има власт над материята и над живота. Но най-добре да се запознаете с тези факти сами. Те са разказани в Евангелията, а това са не много дълги и крайно интересни книжки.

И сега идва ред на *третото условие* за участие в голямата игра на живота. Ти трябва лично да дадеш съгласието си. Да вземеш доброволно решение да участваш. Няма как да бъдеш вкаран насила. Бог зачита човешката воля, понеже обича човека и търси любовта на човека, а както знаем, любовта не може да се купи с пари, нито да се изтръгне насила. Тя се дава само доброволно, иначе не е никаква любов. Разбира се, любовта се развива постепенно. Не можеш да обичаш някого истински, ако не го познаваш. Така е и с Бога. С времето го опознаваш като реална личност. Опознаваш характера му, научаваш какво харесва и какво не, започваш да отгатваш реакциите му — макар че той цял живот ще продължи да те изненадва. Виждаш как той съвсем реално участва в живота ти — предпазва те от лоши неща, подрежда събитията, както не можеш и да си мечтаеш. Въобще, имаш лична връзка с най-големия шеф във Вселената.

Но тук вече навлизаме в хода на играта, а за това е още малко раничко.

Засега, нека да повторим трите условия за участие:

1. Трябва да вярваш, че има Бог. За целта можеш да се запознаеш с многото факти, които говорят за това (справка Новият Завет). Можеш и да се обърнеш към него и да го помолиш да ти покаже лично на теб, че го има.

2. Трябва да си признаеш, че не си такъв, какъвто би трябвало — според изискванията на Бога (а той е шефът и има право да изисква). Но няма смисъл да си скубеш косите и да повтаряш колко си лош, а трябва простичко да си поискаш прошка и да решиш да се промениш.

3. Трябва доброволно да решиш, че искаш да опознаеш Бога. Да му кажеш „да“ и да започнеш постепенно да изграждаш лични отношения с него. А това означава да търсиш отговор на двата прости въпроса: *Какъв е Бог? И какво иска той от мен?*

Толкова за началото на голямата „игра на живота“. По-нататък има и други условия, но ще трябва да дочетете тази книжка докрай, за да ги откриете. А печалбата е за цялата вечност.

ВСИЧКО СЕ ОБЪРКА

Понякога в живота стават неочаквани неща. Носиш пълен поднос и изведнъж се спъваш. Всичко полита и за частите от секундата, преди да се разбие на пода, вече предвкусваш проблемите. Внезапно ножът се забива в ръката ти и разбираш, че отгук нататък животът се променя — край с плановете, чака те ходене по болници, мъки, дълго лечение. Веднъж едно младо семейство се отби на гости при нас. Бяха на път за прекрасно сватбено пътешествие на море, в далечна страна. Искахме да запалим скарата и трябваше да нацепим дърва. Младият мъж решително взе брадвата от ръката ми и каза, че е опитен в тази работа. Но стана така, че още на втория удар си срязва лошо ръката. Всичко се обърка! Мечтаният меден месец беше провален. Нещата невинаги стават така, както си ги мислим.

Нещо подобно се случило с Христос. В продължение на три години той ходел по градове и села, проповядвал Божия морал и вършел много неща, които само Бог може да извърши. Огромни тълпи се събирали да го слушат и да търсят изцеление от болестите си. Нали от Месията се очаквало да реши всичките им проблеми и да установи мир и благоденствие на земята! Но хората си представяли, че той трябва да вземе властта и да освободи Юдея от омразните римски окупатори. Разбира се, Христос им говорел, че проблемът не е в римските окупатори, а в човешкото сърце. Злото трябва да се победи с добро, а не с меч и огън. Много хора са опитвали да избият лошите и да наложат доброто със сила — но злото винаги се е възраждало. И то много често тъкмо сред „добрите“. Народът обаче не го разбрал, а водачите на народа му завиждали ужасно за популярността и го мразели.

Най-накрая те го арестували и го изправили на съд. Първо пред еврейския съд, наречен „Синедрион“. Там председателят го попитал: „Ти ли си Христос, Синът на Благословения?“ Иисус отговорил: „Аз съм. И ще видите Човешкия Син да седи отдясно на Силата и да идва с небесните облаци.“ Тръпки да те побият, нали? Но членовете на съда

не ги побили тръпки, а обявили, че това е богохулство, което заслужава смъртна присъда. Този съд обаче не можел да издава смъртни присъди, понеже римляните били официалната власт. Затова го предали на римския губернатор на Юдея, Пилат Понтийски — сигурно сте чували за него. При това обаче имало един проблем. Римляните никак не се интересували от еврейския Бог и затова не смятали богохулството срещу него за престъпление. Така че водачите на евреите не могли да им предадат подсъдим с обвинението, че се смята за Божия Син. Затова измислили друго обвинение — че Иисус се е обявил за цар на юдеите. Това вече било по-сериозно за римляните — намирисвало на бунт срещу императора. Но Пилат Понтийски разпитал Иисус и се убедил, че той нямал никакво намерение да воюва срещу римската власт. Иисус не отрекъл че е цар, но изрично казал, че неговото царство „не е от този свят“. Пилат бил добре информиран за дейността му през изминалите три години — тя била съвсем открита и публична. Това определено не бил водач на политически заговор. Изобщо, Пилат не намерил в Иисус никаква вина и решил да го пусне на свобода.

Оказало се обаче, че това не е толкова лесно. Юдейските религиозни водачи настоявали той да бъде екзекутиран, и то по начина, запазен за най-ужасните престъпници — чрез разпъване на кръст. Една огромна тълпа на площада пред съда крещяла: „Разпъни го!“ Заплашили Пилат, че ще си има сериозни политически неприятности, ако пусне на свобода един враг на императора. И той се огънал под натиска и осъдил Иисус да бъде разпънат. Доста крещяща несправедливост, нали? След като току-що самият той бил заявил, че не намира никаква вина в този човек. Е, както добре знаем, решенията на съдиите невинаги се определят само от обективната справедливост.

Но тук има нещо много странно. Че религиозните водачи мразели Иисус, това било обяснимо. Но как така огромни тълпи обикновени хора, които само преди няколко дни приветствали Христос като идващия цар и Месия, сега единодушно крещели: „Разпъни го!“ Те били свидетели на всичките чудеса, които Христос вършел. Никой не можел да го обвини в нито един-единствен грях. Как толкова лесно се поддали на манипулацията на водачите?

Е, причината е същата, поради която и в днешно време повечето хора не се интересуват от Бога. Веднъж един търговец ми каза: „Абе, Здравко, как да повярвам? Ами тогава няма да мога да си работя

работата!“ Е, не че не може, но търговията ще трябва да е честна, пък това явно е трудничко. Проблемът не е, че Христос не е извършил достатъчно чудеса. Нито пък, че няма никакви признаци да съществува Бог. С други думи, проблемът не е интелектуален. Проблемът е морален. Ако признаеш Бога, ако разпознаеш Христос като Месията, ще трябва да излезеш на светло. Ще трябва да се поинтересуваш какво *той* иска от теб. Може би ще се наложи да коригираш някои неща в живота си.

И евреите били хора като всички нас — и като моя приятел, търговеца. Не им било приятно да признаят, че има Един, който вижда вътре в сърцата им и иска от тях да се променят. Искали Месията просто да ги освободи от римските окупатори, да им даде властта и после да ги остави на мира. Като видели, че този Месия има съвсем други намерения, го отхвърлили. И тук допуснали една фатална грешка — мислели си, че като го убият, ще се отърват от него веднъж завинаги и ще могат да си продължат живота на спокойствие, както си знаели. Както ще видим, тази грешка е променила хода на цялата световна история.

И така, Пилат осъдил Иисус да бъде разпънат на кръст без никаква вина. Преди това го бичували, осмивали го, заплювали го, сложили му трънен венец и го удряли с пръчки по главата. Можете ли да си представите човешката глупост! С кого се гавриш, бе? На кого се подиграваш и кого биеш? Христос, Сина на Благословения, Сина на Силата, Сина на Бога! Та това е самият Бог, който те е направил, и който може да те унищожи с една дума! Бездънно невежество. Но всъщност и ние днес не сме много по-различни. И ние постъпваме по такъв начин, когато си правим майтап с Бога или пък го обвиняваме за несправедливостите, които сами си причиняваме, когато му обръщаме гръб и се правим, че го няма. Нищо ново. Това е характерният почерк на „лъжеца“, дявола, който още в райската градина е подвел хората да игнорират Бога.

След тези гаври разпънали Иисус на кръст. Това е един от най-жестоките начини за екзекуция, но тук ще ви спестя подробностите. След като умрял, го намушкали с копие в ребрата, за да се убедят, че наистина е мъртъв. После един негов последовател, който бил знатен човек, поискал от Пилат тялото на Иисус и го погребал в собствената си гробница. Това било пещера, в която тялото се полагало на каменна

пейка, след като го увивали в платнище, напоено с балсамиращи вещества. Входът на пещерата се затварял с огромен камък, тежащ около два тона. Но юдейските водачи не се задоволили с това. Те поискали от римската власт да запечатат входа на гроба и да постави около него денонощна охрана поне за следващите три дни. Искали да бъдат сигурни, че наистина са се отървали от Христос и той ще си остане в гроба! По-нататък ще видим, че тъкмо това презастраховане им изиграло лоша шега.

И така, изглежда играта се объркала. Този, който вършел чудеса, изцелявал всякакви болести, проповядвал съвършен морал, бил позорно убит и лежал в гроба! Всички надежди на учениците му рухнали.

Но защо Христос, ако бил наистина Бог в човешка плът, ако бил Творецът и Всемогъщият, допуснал това да се случи? Та това било тържество за неговия противник, дявола. И всички, които го смятали за самозванец и богохулник, изглеждали прави. Изглеждало, че лошите все пак побеждават със сила и несправедливост.

Христос обаче казва нещо странно за своя живот: „Никой не ми го отнема, а аз от себе си го давам.“ От това изглежда, че той се е оставил доброволно да го убият. Не че не е могъл да се съпротиви. След като е укротил морска буря, сигурно е можел да се справи и с една крещяща тълпа. Но явно е имал друга цел. Явно се е пожертвал. Но за какво? Малко преди това той казва: „...Аз дойдох, за да имат живот и да го имат изобилно. Аз съм добрият пастир. Добрият пастир дава живота си за овцете.“

Сигурно помните какво казахме преди за Божиите закони. Ние всички ги нарушаваме по най-различни начини. Едно от най-честите, но и най-тежките нарушения е, че просто не се интересуваме от Бога. Живеем си, като че ли него го няма. Като че ли животът, здравето, храната, облеклото, покривът над главата ни, любовта на близките ни — всичко това просто ни се полага по право. А какво иска Бог от нас — за това и през ум не ни минава да помислим. Сигурно помните също, че в Стария Завет Бог учи хората, че всеки грях се изкупва с кръв. Нещо трябва да се жертва! Но какво да се жертва за цялото човечество? За всеки човек, независимо от времето, в което живее, независимо от греховете му? Трябва да е нещо универсално, нещо,

което важи винаги и навсякъде. Нещо, което всеки човек може да разбере.

Е, Бог решава сам да се пожертва! Затова той става човек в лицето на Иисус и доброволно се оставя да бъде разпънат на кръст. Срещу тази жертва всеки човек може да получи прошка за греховете си и да не бъде наказан. А наказанието е страшно. Ако си умреш, без да са ти простени греховете, не можеш да отидеш при Бога. Следователно, отиваш там, където Бог го няма. А това място се нарича АД. В Библията се казва, че там е „плач и скърцане със зъби“. Там владее другият, злият, лъжецът. За него е казано, че обикаля като ревящ лъв и търси кого да разкъса. Не е много весело да попаднеш в лапите на див звяр, нали? Трябва направо да си луд, за да пропуснеш шанса си да се отървеш от него.

Ако обаче приемеш, че жертвата на Христос е направена и за теб, тогава няма да бъдеш наказан за греховете си. След този живот ще бъдеш за цялата вечност при Бога, където няма скръб, няма сълзи, няма нищо зло. Трябва обаче да се покаеш за греховете си и да си поискаш прошка за тях. Разбирам, че това е трудно и не много приятно. Кой обича да иска прошка? Но помисли само на кого се извиняваш! На самия Бог, на твореца на Вселената! Че той те е направил и държи в ръката си живота ти. Пред него ли ще се правиш на горд? И на една глупава гордост ли ще позволиш да те набути в ада?

Най-добре още сега да коленичиш и да кажеш: *Господи Иисусе, моля те да ме извиниш за това, че не съм се интересувал от теб в живота си и много пъти съм нарушавал твоята воля и твоите изисквания. Моля те, прости ми греховете! Вярвам, че те има, че ти си сътворил света, че си дал живот на хората и на мен. Вярвам, че твоето Слово — Библията — е истина. Вярвам, че ти си се пожертвал заради мен и си пролял кръвта си за тези мои грехове!*

Може би ще кажеш — ама как да съм сигурен, че това е истина? Нали все пак са успели да го убият!

Е, това ще видим в следващата глава. Играта продължава и не се е объркала.

ПОБЕДИТЕЛЯТ ОЖИВЯ!

Иисус Христос е бил истински човек и затова не е било трудно да го изпратят на кръста и да го убият.

В Америка има затвори с много висока степен на сигурност. Там особено опасни затворници лежат в самостоятелни килии. Някои са осъдени на смърт. И от условията превъртат и започват да буйстват. Налага се да ги оковават във вериги, а когато ги извеждат за разходка, дори им слагат качулка или пластмасова маска, защото хапят и плюят. А Христос най-спокойно и смирено, без никаква съпротива, без протест, без нито една злобна дума е отишъл на кръста. Това е един от най-изумителните разкази в Библията. Не ми се е налагало лично да коля агне, но съм гледал такава сцена. Грубите ръце на селянина хващат малкото животинче и то, без да се дърпа и да рита, се оставя да му повдигнат главичката. Ножът се плъзва по бялата козинка и кръвта обагря всичко. Свършено! На такава агне Библията оприличава Христос. Той не отваря устата си за протест. Отваря я само за да каже: „Свърши се!“.

Но какво се свършва? Свършва се земният път, болката, унижението, разочарованието, страданието. Но също така е завършено и делото, за което той е дошъл на земята. И е поставено едно ново начало, започнало е едно съвсем ново отношение на Бога към човека. Отношението на МИЛОСТ. Самият факт, че Христос като агне не издава глас, означава, че Бог е имал план, че всичко това не е станало по някаква случайна грешка, че Бог не е победен. Неговият план се гради на принципа „... *побеждавай злото с добро*“ (Римляни 12:21).

Неочакван ход. Той отговаря на човешкото зло с добро. Остава се на хората да го разпънат, за да може да покаже милост към всеки човек, който му поиска прошка. За да можеш ти лично да се позовеш на жертвата на Божия Син, принесена доброволно на кръста за твоите грехове. Греховете ти не са отминати с мълчание, не са сметени някъде под килима. Те са платени, изкупени с кръвта на Божието агне. Затова могат да бъдат простени — ако поискаш.

Имало двама много близки приятели. Те израснали заедно и сърцата им били свързани. Но после животът ги разделил. Единият отишъл да следва, впоследствие станал съдия и постигнал високо положение в града, пък и забогатял. Другият се събрал с лоши приятели и се забъркал в тъмни сделки, наркотици и кражби. Хванали го и го изправили на съд. И, о, чудо — оказало се, че ще го съди тъкмо неговият приятел от детинство. Не се били виждали повече от 20 години, но в съдебната зала и двамата веднага се познали. Лошият приятел си отдъхнал — това се казвало късмет! Направо да не повярваш. Но и като чул присъдата, не му се вярвало — най-добрият му приятел го осъдил на пет години затвор или шестцифрена глоба! Това било максималното възможно наказание за неговите престъпления. Извели го от съда съкрушен и потресен. Но отвън го чакал съдията. „Здравей, приятелю. Не се сърди, но не можех да направя друго. Законът изисква това и аз не мога да го наруша. Но понеже те обичам, аз ще ти платя глобата, така че да не трябва да лежиш в затвора.“ Престъпникът зяпнал от учудване. „Но нали ти е ясно, че аз никога няма да мога да ти върна тези пари?“ „Ясно ми е, разбира се, но това няма значение. Нали сме приятели...“

Точно това е направил Христос със своята смърт на кръста. Платил е твоя дълг, за да останеш ти на свобода!

Ще кажеш, това звучи добре, но не е ли просто хубава приказка? Откъде да знам, че мога наистина да му повярвам? Това реалност ли е, или само добро пожелание?

Е, той се е погрижил да имаш солидно доказателство за това, че можеш наистина да му повярваш — че неговият спасителен план е реалност, а не приказка. И това доказателство е неговото Възкресение!

Бог е всемогъщ. За него не представлява трудност да свърже отново атомите в разпадналите се молекули, да обнови материята, да възстанови жизнените процеси. Иисус Христос е възкръснал съвсем реално — физически. Свръхестествени сили са отместили камъка, който затварял входа на гробницата. Римските войници, поставени да пазят гроба, паднали в несвяст при тази гледка. А един корав римски войник не пада лесно в несвяст. Въобще, ако ви интересуват свръхестествени явления и извънземни, четете Библията. Тя е пълна с такива разкази, само че не толкова наивни като холивудските филми.

На третия ден след смъртта на Христос няколко жени от неговите последователи дошли да довършат погребалния ритуал, за което нямали време при самото погребение. Те намерили гроба отворен и празен. На всичко отгоре до гроба седял един ангел, който им казал: „Защо търсите живия сред мъртвите? Няма го тук. Той възкръсна.“ Тези жени ни най-малко не очаквали такова развитие на нещата. Те побягнали ужасени и дори известно време не смеели да кажат какво са видели. А като казали, другите ученици на Исус не им повярвали — разказът им се сторил твърде побъркан.

Но после самият Исус се явил на учениците си. При това те се били заключили в една къща — от страх, че ще ги преследват след смъртта на техния учител. И въпреки заключената врата Исус застанал сред тях и им казал: „Мир на вас.“ Те изобщо не очаквали да го видят. Отнасяли се към идеята за физическо възкресение точно толкова скептично, колкото и ти, драги читателю. Това, което са записали като очевидци, не е плод на фантазията им, а напротив — ялната, неумолима действителност, с която са се сблъскали и която е трябвало да приемат въпреки всичките си предварителни очаквания.

Това е един от аргументите, че възкресението на Христос не е легенда, а неоспорим исторически факт. Има и други, но не очаквайте да ги научите от предаванията на BBC или National Geographic — те нарочно ги премълчават, понеже си имат съвсем други цели. Лъжецът е навсякъде. Ето някои от тези факти.

Първият, най-елементарният и най-неоспоримият — гробът на Христос е празен! Ако е имало труп, още в самото начало, когато учениците на Христос са започнали да оповестяват, че той е възкръснал, това е можело да се обори моментално. Всъщност всички тогавашни власти — и юдейската, и официалната римска — са били много заинтересовани да не се разпространява някакво си ново религиозно учение. Е, ако в гроба на Христос е имало труп, те са можели много лесно да го покажат на всички. И тогава със зараждащото се християнство щеше да е свършено.

Удивително е, че християнството възниква точно в Ерусалим — мястото, където тези събития са били много добре известни на всички и е имало огромен брой очевидци. Точно там всички са можели да видят трупа на Христос (ако е бил там), можели са да разобличат всяка лъжа и всяка измислица на учениците му. Да не говорим, че тези

ученици са били уплашени до смърт и ни най-малко не са се опитвали да основават нова религия. Това се вижда от собствените им разкази. Те са се разбягали и изпокрили, разочаровани и покрусени от провала на надеждите си. И изведнъж, около месец след това, те започват безстрашно да проповядват Възкресението въпреки многобройните заплахи, малтретиране, а впоследствие и мъченическа смърт за повечето от тях. Това е доста необяснимо. Ако всичко беше лъжа или тяхна измислица, едва ли щяха да понесат такива несгоди и преследвания и да умират мъченически. Никаква изгода не са имали от тази нова религия — напротив.

Освен това съществува и още един изумителен исторически факт. Сигурно помните, че самите юдейски водачи са поискали от римския управител Пилат да запечата гроба и да постави около него стража. Римският печат и римската охрана са били нещо изключително сериозно. Нещо, охранявано по този начин, не е могло просто така да изчезне — например да го откраднат неколцина рибари и селяни от Галилея, каквито са били учениците на Христос. Един караул на римската армия не е имал никакви проблеми да се справи с подобни нападатели. Да не говорим, че в тази армия са действали жестоки правила — ако се случело един от войниците да заспи по време на караул, екзекутирали цялата смяна. Така че охраната е била наистина сериозна.

И при всички тези предохранителни мерки гробът се е оказал празен! Коравите римски бойци първо припаднали от ужас, после хукнали при юдейските водачи за помощ. А те ги подкупили да кажат, че били заспали, а през това време учениците на Христос били дошли и го били откраднали! (Как са разбрали кой го е откраднал, ако са спали, остава неясно...) Обещали им също, че ще подкупят началника им да не им налага полагащото се наказание за това, че не са опазили гроба.

Всички тези факти нямат друго разумно обяснение освен едно — че Иисус Христос, Божият Син, самият Бог, въплътен в човек, след като е бил убит, наистина е възкръснал. А това означава, че и сега, около 2000 години по-късно, той продължава да е жив...

Представете си, че отивате на шофьорски курс. Виждате една очукана отвсякъде кола, а инструкторът е осеян с белези и на няколко места има пресни превръзки. Като забелязва изумения ви поглед,

неловко се опитва да ви успокои: „Прощавайте, аз съвсем отскоро се занимавам с това. Не мога много добре да карам, имахме няколко произшествия, но се надявам с вас всичко да мине добре.“ Е, ще му се доверите ли да ви учи да карате кола? Ако имате капка разум, няма да му се доверите, ще потърсите друг, по-опитен инструктор.

Така е и с Христос. Ако самият той не беше минал през смъртта и не беше възкръснал, как бихме могли да му се доверим, че знае всичко за живота, че може да даде вечен живот? Много често хората казват: „Никой не се е върнал оттам, че да каже какво е.“ Е, това щеше да е така, ако наистина никой не се беше върнал оттам. Но Един се е върнал — Христос. И той е победил смъртта, той много добре знае какво е там. И той може да ни каже как да избегнем ужасната участ и да отидем на доброто място „оттатък“.

Възкресението е самата същност, сърцевината на християнството. Ако нямаше реално, физическо, историческо възкресение, нямаше изобщо да има християнство. Нямаше летоброенето да се смени. Нямаше огромна част от света да празнува Рождество и Великден, без дори да осъзнава какъв е смисълът на тези празници.

Със своето възкресение Христос е доказал, че има власт над живота и смъртта. Той е победил смъртта и обещава на всички, които вярват в него, възкресение и живот в неговото вечно царство. Можем спокойно да му се доверим. В писанията на Новия Завет има подробна и изчерпателна информация за тези неща. Тя подлежи на проверка и разумна преценка. Настоячиво ви съветвам да си отделите време да проучите тези факти. Заслужава си.

Но има и един друг, много опасен феномен — нежеланието на човека да се занимава с това, да приеме тези неща за себе си. Това е фатална пречка към вечния живот. Прочетете следващата глава...

УЧАСТВАЙ В ИГРАТА!

Когато бях малък, имахме желязна печка с дърва, на която можеше да се готви. Тя беше с водна риза, беше твърдо вързана за стената с тръби и от нея се топлеше и бойлерът в банята. Аз бях злоядо дете. Майка ми ми мажеше филии, но на мен не ми се ядеше цялата филия, защото това беше бавен процес, а аз исках по-бързо да отида навън да си играя. И пусках недоядените филии зад печката — тя по никакъв начин не можеше да се мръдне от мястото си и престъплението оставаше скрито. Можете да си представите какво е намерил баща ми, когато ни сложиха парно и тази печка трябваше да се изхвърли.

В повечето случаи в живота никой не може да ви накара да направите нещо насила. Бог е направил човека мислещо същество, надарил го е с разум и му е дал собствена воля, с която може да управлява този свят. Но ако реши, може и да си хвърля филиите зад печката. Това моята майка би го нарекла грях. Аз обаче не се интересувах какво мисли тя. Важното беше да не ме види. Така е и с Бога и хората, с тази разлика, че Бог вижда. Но хората не се интересуват какво ще каже той за техните постъпки.

Но забелязали ли сте, че когато ни обвинят в нещо, ние веднага се опитваме да се оправдаем. Навремето имах подчинени работници. Когато се мотаеха и ги питах какво са правили цял ден и защо машината още не е поправена, те имаха едно всеобщо оправдание, което се явяваше в най-различни вариации: „Ами, терсене гайка на терсене място...“ Цял ден се мъчили да отвият (или завият) някаква много ужасна гайка! Е, малко плитко оправдание, но е важно да го имаш... Иначе ще трябва да отговаряш за несвършената работа.

Имах един приятел, който ме научи на нещо, за което ще му бъда благодарен цял живот. Той не се оправдаваше. Просто казваше: „Да, сбърках. Не го направих, както трябва. Домързя ме. Сгреших.“ Просто си казваше истината. Поемаше отговорността за действията си, без да се опитва да се измъкне. И не губеше от това.

Ние, хората, много обичаме сами да си решаваме какво да правим, но не обичаме чак толкова да поемаме отговорността за резултатите. Колко пъти съм чувал хора да казват: „Ами нашето поколение е израсло в атеистичен режим и затова не съм се интересувал от Бога. Ние не можем да вярваме, понеже не сме научени на това, виж, едно време, тогава са учили вероучение в училищата, тогава е било друга работа...“ Или друго: „Сега съм млад и нямам време, ожених се, имаме дете, много работя, може би някой ден, като остарея, като имам повече време...“ Или пък: „Аз съм вече стар, мина ми времето за такива неща, не виждам, не мога да чета, пък и не чувам, не мога да слушам...“ Е, като се явиш пред Бога, кажи му ги тези работи. Но най-вероятно и той ще ти каже: „Добре, съгласявам се. Не си ме познавал, не си знаел какво искам от теб. Но съгласи се и ти, че и аз не те познавам и не мога да пускам непознати в своето царство. Така че — оставаш вън.“

А да си вътре — всъщност това е целта на играта. Това е голямата печалба. Но никой не може да ти я даде насила. Бог не спасява никого против волята му.

Но играта се играе още тук и сега. Тя е реална и в нея се участва с целия живот. Тя променя живота ти, променя мисленето и ценностите ти. Това е нещо като нов живот, в който активно и свръхестествено участва най-великото земно и извънземно същество — Исус Христос, творецът на вселената и Божия Син. Запознаваш се с други хора, които също съзнателно са поели този път. Придобиваш такова желание да опознаеш Бога, че започваш редовно да четеш Библията. И живееш живота си с една вътрешна радост, която никакви външни обстоятелства не могат да ти отнемат. Виждаш, че Бог чува молитвите ти и им отговаря. Случват ти се разни чудеса. Спомняш си и как преди това Господ те е спасявал в различни ситуации, разкривал ти се е, опитвал се е с разни дребнички и по-големи неща да привлече вниманието ти, да ти покаже, че те обича и те търси. А ти си подминавал тези неща като случайности и не си му обръщал внимание. И сега изведнъж ти си се отварят очите.

Да, аз лично съм преживял това. Познавам и много други хора, които са го преживели. Но ако трябва да съм честен, дори желанието да търся Бога пак ми беше дадено от него. Аз направих само едно. Не потиснах това желание, поисках да се запозная с Бога. Даже не бях

много сигурен дали го има. Но му казах: „Ако те има, открий ми се.“ Просто пожелах искрено да участвам в играта — или поне да опитам. Едва после разбрах, че съм грешник в неговите очи. После разбрах, че Христос е пролял кръвта си за моите грехове. После разбрах, че Бог ми предлага прошка и нов живот. После повярвах във възкресението му. После се покаях и поисках прошка. Всичко това стана по-късно и постепенно. Но началото беше желанието да опитам, да разбера каква е тази игра. И тя се оказа много реална. Тогава не бях много млад, на 35 години, и бях видял доста неща в живота си. Не бях склонен да вярвам сляпо на каквото и да било. Нито пък бях възпитан от дете в тази вяра, напротив. И освен всичко друго, това се случи по времето на комунизма в България, така че за тази вяра човек можеше сериозно да си изпати — както впрочем и стана. Така че аз взех това решение не под влияние на никакви външни обстоятелства, а съвсем самостоятелно. Просто размислих и взех разумното решение. Избрах по-добрата, слънчевата страна на живота.

Разбира се, Господ не ни е обещал, че след като повярваме в него, няма вече да имаме никакви неприятности. Ние продължаваме да живеем в този свят, който чрез Адам е бил предаден под властта на Сатана и смъртта. Все още има болести, нещастия, бедствия, разочарования. Но вече има и надежда! А каква надежда има атеистът? Никаква. Всичко е случайност, ти самият си една случайност. Какво се случва с теб, всъщност няма никакво значение за света. Доста безнадеждно. А като вярващ човек ти имаш истинска, сигурна надежда. Може да ти се случат лоши неща, но не и нелепи случайности. Бог добре знае всичко, което става с теб. И той активно те обича, грижи се за теб и ще те преведе през всички трудности. Той е обещал, че всичко съдейства за добро на онези, които го обичат.

Е, добре, ще кажеш, аз може и да го обичам, но няма да мога да правя всичко правилно. Все нещо ще сбъркам. Разбира се. Бог добре знае слабостите ни и тъкмо затова е платил с живота си за греховете ни. И тази цена важи за всичките ни грехове — и миналите, и бъдещите. Неговата жертва е достатъчна за всичко. Няма грях, който тази жертва да не може да покрие. Иначе делото на Сатана щеше да е по-велико от Божието дело. Бог е обещал, че никой няма да ни грабне от ръката му. Ако малкото ти детенце направи беля, ще го изгониш ли от къщи? Не, защото ти е дете и го обичаш. Но тъкмо защото го

обичаш, ще го накажеш за белята, за да се научи и да стане добър човек. Същото прави и Бог. Той не ни гони, не ни отнема вечния живот, не се отказва от нас. И активно ни възпитава. Ако сгазим лука, си получаваме съответното. Има падане, има и ставане. Въобще, играта е екшън, но екшън с добър край.

Включи се в нея! Опитай.

КОЙ ЧУКА?

Вече се запознахме с пророк Йоан — един от учениците на Исус Христос. Той е написал книгата „Откровение“, с която завършва Библията. В тази книга има едни поразителни думи, отправени към едни хора, които са били много подобни на нас днес: „Ето, стоя на вратата и чукам. Ако някой чуе гласа ми и отвори вратата, ще вляза при него и ще вечерям с него, и той — с мен.“

Живият, реалният, възкръсналият Исус Христос, Богът-Творец на вселената, Човешкият Син, Божият Син, Владетелят на всичко, стои отвън и чука на вратата! Неговото място в нашия свят и в нашите сърца е заето от злото, от предразсъдъците, от липсата на време.

Има хора, които твърдят, че него изобщо го няма. Че цялото му уникално и разнообразно творение е възникнало от самосебе си. Че всички съвършени механизми в живите същества са направени от Природата. Но и самите атеисти не могат да се освободят от чувството, че творението е божествено дело, та инстинктивно започват да пишат Природата с главна буква. Все едно да напишеш Машината с главна буква и да обявиш, че инженер не съществува. На тези хора Исус Христос чука на вратата — дано чуят, дано осъзнаят, дано видят очевидното...

Има и религиозни хора. Те ходят на църква, особено по празници. Палят свещ, кръстят се, пускат по някой лев за дарение. И смятат, че Бог трябва да е много доволен от тях. Искат със собствените си заслуги, както те си ги представят, да спечелят неговото одобрение. Някои от тях дори се издигат в църковната йерархия, стават водачи, учители, пишат книги, а всъщност не познават Христос. Във всички църкви има такива хора. Някои даже твърдят, че спазват Десетте заповеди — че никога не са излъгали, никога не са пожелали нещо чуждо и т.н. Да умреш от смях, но те изглежда си вярват. Ако можеше човек да се спаси така, защо е било нужно Христос да пролива кръвта си? Тези хора на практика пренебрегват неговата безценна изкупителна жертва, а вместо нея вадят своите жълти стотинки —

ходих на църква, пазих празниците, правих добрини, имах църковна длъжност. Това е доста голяма обида за Бога. Но той въпреки това чука и на тяхната врата — дано осъзнаят, че се нуждаят от прошка, въпреки всичките си добрини и религиозни заслуги...

Има и други. Те не са атеисти, но смятат, че Бог е някаква сила, която просто си съществува във вселената и може да се овладее и да се използва. А човекът не е грешен, а просто недоразвит. Като се развие, ще стане бог. И понеже човечеството вече хиляди години се развива, но хич не става божествено, тези хора прибягват до безкрайното прераждане — може би някога, някой ден ще се усъвършенстваме. Е, това не е ново, идеята, че човекът може да стане бог, е още от Едемската градина. Но не става. А на живия, интелигентен, мъдър, любящ и всевластен Бог да кажеш, че е сила, а не личност — това си е чиста обида. (Опитай се да го кажеш на жена си и ще видиш...) И на тези хора Бог също чука на вратата. Той ясно е казал, че прераждане няма, че човек веднъж умира и после отива на съд. И той дава на всеки човек достатъчно време да размисли и да се опомни...

Има и много, много други хора, които изобщо не се замислят за всичко това. Те си ходят на работа, връщат се вкъщи, хапват си, пийват си, гледат телевизия, после пак отиват на работа и т.н. Отглеждат си децата, внуците, недоволстват от ниските пенсии и мръсните улици. И това е целият живот. Никога не им идва наум да вдигнат поглед към небето, да се запитат това ли е всичко. Да се запитат защо ги има и накъде отиват. Ако нещо стане дума за християнство, веднага отговарят: „Че аз съм християнин, нали съм българин.“ И на тези хора Христос чука на вратата — дано се пробудят от унеса, дано трепне в сърцето им копнежът по истинския живот...

Хора много. И всички са различни. Какъвто и да си ти, драги читателю, знай, че и на твоята врата чука Бог. Той няма да я отвори насила. Той чака търпеливо ти да я отвориш. Ако го направиш, той ще влезе при теб. Ще влезе, за да „вечеря с теб“, както е казал. Няма да те превърне в безгласен роб. Няма да ти наложи дълъг списък от правила и забрани. Няма да ти отнеме радостта от живота. Напротив. В Библията неговото царство се сравнява с празнична трапеза, с веселба, със сватба.

Поканата е отправена. Ще бъде безкрайно жалко, ако я пропуснеш.

Ти участваш в играта, независимо дали искаш, или не!

Издание:

Автор: Здравко Ненов

Заглавие: Един филм, една игра

Издание: второ

Издател: Верен

Град на издателя: София

Година на издаване: 2014

Тип: разкази

Националност: българска

Художник: Нина Иванова-Донковска

ISBN: 978-619-7015-39-3

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/10483>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.